

LAISVE

Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ica, N. Y., under the
Act of March 3, 1879

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY

Dukartsavainis

Dalyje Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 69

★ ★ ★ ★ ★

Antradienis, Rugsėjo (September) 12, 1967, Ozone Park, N. Y. 11417

★ ★ ★ ★ ★

Metai 56-iejį

KRISLAI

Jau reikia galvoti
Na, ir "susidorojo"
Kitaip kalbėti jie negali
Išplautomis smegenimis
Graziai pagerbsime
Draugų dosnumas

Rašo A. Bimba

Jau nebe už kalnų rudenis "Laisvės" vaju. Apie tai laikas visiems pradėti galvoti. Kaip ir visada, vėl stengsimės gauti laikraščiu naujų skaitytojų ir medžiaginės paramos.

Reikalingi vajininkai, reikalinga visų skaitytojų entuziastiška talka.

Pastebėjau, kad neseniai Lietuvos mirusį rašytoją Albiną Morkų storai purvais apdrabstė Chicago menševikų dienraštis, kurio redaktorius Grigaičiui Albinas keletą metų sekretoriavo.

Juokinga, kad "Naujienu" redaktorius tik dabar sužinojo, kad Morkus "sekretoariauti nemokėjo", kai tas jau ilsi Rūsų kapinėse Vilniuje.

Jei taip, tai kam Grigaitis jį samdė, mokėjo jam algą ir jį juo pasitikėjo?

Visas dalykas tame, kad Albinas Morkus nebegalėjo pakeisti Amerikos Lietuvių Tarybos ir jos sekretoriaus Grigaičio sukybių ir nuo jų pasitraukė. Tik tada jis jiems pasidarė "niekam tikęs".

Tie dvidešimt vyrų, kurie buvo prezidento Johnsono pasiūstį į Pietų Vietnamą stebėti rinkimus, jau sugrįžo ir tuos rinkimus į padanges kelia. Jiems nesvarbu ir neapeina, kad civiliniai kandidatai protestuoja ir sako, kad rinkimai buvo sukti, apgavingi, neteisingi.

Bet nauju būtu iš ty prezidento pasiuntinių tikėtis teisingo žodžio. Juk jie buvo Johnsono parinkti tik tam, kad sugrįžę gintų ir teisintų jo vedamą karą Vietnamė. Jie puikiai suprato savo bosą norus ir už juos sugrįžę galvą guldo.

Michigan valstijos gubernatorius Romney sako, kad ir jo smegenys vienu laiku būvę Washingtono generolų išplauti, ir todėl jis jų politiką ir karą Vietnamė palaikęs. Dabar apsižiūrėjęs ir pakeitęs savo nusistatymą.

Galima įsivaizduoti, kas atsitinka su smegenimis mažesnių šiškių, kurios atsiduria Johnsono ir generolų rankose.

Gerai, kad Romney pakeitė savo nusistatymą. Tik bėda tame, kad jis jį pakeitė nepalankiamai griežtai. O gal vyresnė neturi drąsos griežtai pasisakyti ir reikalauti, kad karas būtų tuojau nutrauktas ir kad visos mūsų militarinės jėgos iš Vietnamo būtų iškraustytos pirma, negu jos uždegs visą pasaulį atominių karu?!

Rugsėjo 23 dieną ruošiamas šauni Nelei ir Povilui Ventams pagerbti vakarienė. Ruošia aidiečiai.

Nepaisa nė kalbėti apie dalyką ir gražius šiu dviejų draugų nuopelnus mūsų judėjimui. Taip sakant, jų "visur pilna". Nėra tokio sunkaus

Pietų Vietnamas bus atitvertas nuo Šiaurės

Washington. — JAV gynybos sekretorius McNamara spaudos ir radijo korespondentams pasakė, kad Johnsono valdžia yra nutarusi Pietų Vietnamą atskirti nuo Šiaurės Vietnamo spygliuotų vielų tvora.

Toji tvora eisianti skersai visą Vietnamą žemiau Neutralės zonos, ir ji bus padaryta tam, kad Vietnamo Demokratinės Respublikos kariai negalėtų atvykti į Pietų Vietnamą teikti pagalbą kovojantiems už tautinį išsilaisvinimą.

Spygliuotų vielų tvora, galimas daiktas, bus elektrifikuota, ir ją saugos amerikiniai kareiviai.

McNamara pasakė, kad greta tvoros, amerikiečiai įrengs ir "kitus pabūklus", bet nepasako, kokius; nepasako dėl to, kad "priešas nesužinotų".

Yra ir tokių spėjimų. Manoma, kad amerikiečiai tam

tikrą Vietnamo ruožą chemikalais paliks visiškai nuogą: sunaikins visus medžius, visus krūmokšnius, visus augalus, kad šiauriečiai negalėtų pasislėpti. McNamara galvoja taip: atskirsime Pietų Vietnamą nuo Šiaurės Vietnamo. Kai šiauriečiai negalės suteikti pietiečiams pagalbos, tai mes čia sunaikinsime visus partizanus, visus tuos, kurie kovoja už tautinį išsilaisvinimą.

Tai rodo, kad amerikiečiai nemano greit pasiekti pergalę Vietnamė.

Užmušta amerikietė

San Juan, Puerto Rico. — Nežinomi piktadariai užmušė — peiliais subadė — 18 metų amžiaus Suzaną Fustel. Užmuštoji rasta įsuktą į žvejų tinklą. Ji buvo studentė ir žadėjo grįžti baigti mokslo į Lake Erie koledžių Painsville Ohio.

Rinkimai buvo neteisingi, sako buvę kandidatai

Saigonas. — Aštuoni kandidatai į prezidentus, dalyvavę rinkimuose toje dalyje Pietų Vietnamo, kurią valdo generolai su amerikiečių talka, paskelbė, kad rugs. 3 dieną rinkimai buvo neteisingi, sukti.

Kaip žinia, šalies prezidentu ir viceprezidentu yra išrinkti generolai Thieu ir Ky, bet jie tegavo tik apie 35 procentus visų balsų paduotų rinkimuose. Vadinausi, jie negavo nei pusės balsų. O ir tuos, kuriuos gavo, gavo suktais būdais, sako patys pietvietnamiečiai.

Civilinis kandidatas Truong Dinh Dzu sušaukė spaudos korespondentus ir

ir atsakingo darbo, kurį dirbti jie atsisakytų.

Tikiu, kad į minėtą vakarienę suplausk svečių iš visos apylinkės. Gerai vietą iš anksto užsisakyti.

Pas draugus Ramanauskus pikniuke užteko tik prisiminti apie "Laisvės" reikalus ir daugelis draugų atsiskubino laikraščiu su gražia parama. Čia nenoriu minėti, bet veikiausia visi esate pastebėję administracijos pranešimuose, kur kurių mūsų skaitytojų ir veikėjų vardus kartojantis ir kartojantis. Atrodo, kad jie tik ir laukia progos savo laikraštį paremti.

Tai puikus pavyzdys visiems, kurie kartas nuo kartos savo laikraštį paremdami doleriu kitu nesijaušų paskutinį duonos kąsnį nuo savo burnos atitraukė.

Jau baigėsi vasaros atostogos. Prasideda kuopų ir draugijų susirinkimai. Chorai vėl pradeda rinktis į praktikas.

jiems pasakė: "Mes nepripažįstame šitų rinkimų teisėtais. Mes reikalaujame, kad Steigiamasis seimas paskelbtų naujus prezidento rinkimus".

Steigiamasis seimas, einant priimtais potvarkiais, turės šį skundą išspręsti su spalio 2 diena. Jei jis suras, kad rinkimai buvo žulikiški, tai galėtų juos panaikinti, bet abejojama, ar jis tai išdrįs daryti.

Prie šio viešo Dzu protesto prisidėjo ir kiti septyni kandidatai: Suu, Quat, Hiep, Khanh, Binh, Huy Ko ir Tran Van Ly.

Washington. — Prezidento Johnsono pasiūsta į Pietų Vietnamą komisija "rinkimams stebėti", sugrįžo ir buvo pakviesta į Baltuosius Rūmus. Čia delegacija pasakė, jog, girdi, rinkimai Pietų Vietnamė buvę atlikti teislingai.

Sako: valdžia apgaudinėja

Washington. — Michigan valstijos gubernatorius Romney (respublikonas) skelbia, kad Johnsono valdžia apgaudinėja visuomenę karo klausimu Vietnamė.

Romney nurodo, kaip Johnsono valdžios žmonės jau seniai skelbė, būk amerikiečiai karą laimėsiai greitai laiku, o pasirodė, kad jie patys netikėjo tam, ką skelbė.

New York. — Mirė William Francis Gibbs, laivų statytojas (architektas), sulaukęs 81 metų amžiaus.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

New York. — Pirmadienį sustreikavo N. Y. miesto mokytojai, priklausančią United Federation of Teachers unijai. Mokytojai nesako, kad jie streikuoja — sako, mes rezignuojame iš mokytojų pareigų ir šiandien nestojame į darbą. Mokyklos tačiau atidarytos. Kai šitie žodžiai rašomi, pirmadienio rytą, dar nežinia, kuo visa tai baigsis.

Detroit, Mich. Tūlose Mi-

chigano valstijos miestuose mokytojų streikas tebesitęsia. Fordo korporacijos darbininkų streikas taip pat tęsiasi.

New York. — Sustreikavo Long Island geležinkelio kompanijos inžinieriai; pirmadienio rytą traukinių judėjimas tebėra suparalyžuotas — tik maža dalelė jų veikia. Sakoma, streikas paliečia apie 90,000 žmonių, kurie gyvena Long Islande, bet dirba Niujorko mieste.

Fordo darbininkų streiko eiga

Detroit, Mich. — Rugsėjo 7 d. prasidėjęs Fordo kompanijos fabrikuose darbininkų streikas žada būti ilgas. Kai kurie spėja, kad jis gali tęstis apie du ar tris mėnesius. Streiką iššaukė ir jam vadovauja United Auto Workers unija, turinti arti pusantro milijono narių.

Streikuoja 160,000 darbininkų. Streikas uždarė apie 100 Fordo fabrikų - dirbtuvių 25-se valstijose.

Auto darbininkų unija savo išde turi. \$67,000,000. Kiekvienas streikuojantis darbininkas kas savaitę gauna tam tikrą iš to fondo sumelę pinigų, kad galėtų nors maistui turėti. Sakoma, unija mokės jiems po

\$20, o kai kuriems po daugiau, kas savaitę; bus atsižvelgta į streikuojančių būitį, į šeimos didumą ir tt.

Unijos vadovai galvoja, kad ilgai gali tęstis streiką ir General Motors korporacijai, ir Chryslerio korporacijai. Tai išsemtų unijos atsarginių fondų. Dėl to manoma apdėti visus dirbanciuosius UAW narius specialiais mokesčiais—po \$5 kas savaitę. Visi fordo užstreikuoti fabrikai yra pikietuojami. Pikietuoja juos nedidelės (po aštuonis ar dešimt asmenų) grupės darbininkų. Streikuojančiųjų ūpas, stebėtojai teigia, visur geras, nes jie tikisi, kad savo pasibrėžtą kovą laimės.

Prezidento De Gaulle vizitas Lenkijos respublikoje

Varšuva. — Prancūzijos prezidentas De Gaulle praejusios savaitės pusę praleido Lenkijoje, ir visur jis buvo šiltai sutiktas, pagerbtas.

Ivairiomis progomis De Gaulle gyrė Lenkiją. Jis linkėjo, kad ji būtų tvirta, kad vis didesnė ir didesnė rolė vaidintų pasaulyje.

Svečias išsireiškė, kad Prancūzija ir Lenkija, abidvi kartu galėtų padėti užbaigti karą Vietnamė. Jis pasisakė už tai, kad dabartinis rubežius tarp Lenkijos ir Vokietijos būtų pastovus, nepakeičiamas.

Rugsėjo 11 d., prieš išvykdamas iš Lenkijos, De Gaulle tarsis su Lenkijos vadovu Gomulka. Manoma, kad šis pasitarimas bus pats svarbiausias.

Kardinolas Višinskis, kuris kovoja prieš Lenkijos valdžią, neiškentė — paršė laišką svečiui. Kartu su laišku Višinskis įteikė jam dovaną: Čenstakavo Juodosios panelės paveikslą, kurį, sakoma, piešė šventas Luškošius.

Kinai apie rinkimus Pietų Vietnamė

Tokio. — Kinijos spauda labai nepalankiai komentuoja apie t. v. prezidentinius rinkimus Pietų Vietnamė. Praveisti prezidentiniai rinkimai Pietų Vietnamė, rašė vienas kinų laikraštis, reiškia tiek, kiek "bandymas valstais atgaivinti negyvą arklį".

Rinkimai jokiū būdu neįsugebės svyruojančios JAV interesams taraujančios valdžios, sako kinų spauda. Tai buvo ne rinkimai, o JAV suruostas farsas.

Nuteistas visam amžiui kalėti

Londonas. — Čia buvo teisiamas amerikietis Richard Henry Geffken už nužudymą taip pat amerikietiš Shannon Gay Love, 20 metų amžiaus merginos, jo numylėtinės.

Geffken, kuris yra 19 metų amžiaus, prisipažino subadęs peiliu merginą š. m. birželio 8 d.

Britai unijistai kritikuoja Wilsono valdžią

Londonas. — Praėjusią savaitę Brightone įvyko Britanijos profesinių sąjungų (unijų) 99-asis metinis suvažiavimas.

Kongresas įvyko tuo metu, kai Didžiąją Britaniją valdo darbiečiai (laiboristai); šalis atsidūrė į "neišbrendamą ekonominę baltą", yra apie 600,000 be darbų.

Nežiūrint to, kad Wilsono vadovaujama valdžia yra jų, darbiečių, su profsąjungų vadovų pritarimu pastatyta, tačiau suvažiavime iškilo mintis, kad reikia tą valdžią kritikuoti.

Valdžios šalininkai darė visa, kad nebūtų priimta tuo klausimu rezoliucija, bet tai nieko nepadėjo. 4-883,000 balsais prieš 3,502,000 buvo priimta rezoliucija, aštrokai kritikuojanti valdžią. Rezoliucijoje skelbiama, kad Wilsonas pada-

rė klaidą, bandydamas "su-tvarkyti šalies finansus," padidinant svoro (pinigų) vertę. Tai sukėlė šalyje krizę, daug darbininkų neteko darbo.

Dar nesmagesnė ministrų pirmininkui Wilsonui rezoliucija buvo praversta diena pirmiau. Joje buvo kritikuotas Wilsonas už tai, kad jis remia JAV karą Vietnamė. Ši rezoliucija buvo kilusi iš pačių eilinių delegatų.

Generalinis profsąjungų sekretorius George Woodcock buvo priešingas rezoliucijoms, kritikuojančioms darbiečių valdžią. Jis priminė: "Žmogus negali sakyti asmeniui, su kuriuo doro biznį, kad jis dvokia".

Tuo pačiu kartu Wilsonas daro valdžioje "reformas": pakeičia žmones "vis geresniais," tačiau krizės plėtojimosi sulaukyti nebegali.

Šiaurės Vietnamo žodis apie Pietų Vietnamo partizanus

Tarybų Sąjungos žinių agentūra TASS atstovavo Hanojuje š. m. rugsėjo 4 d. paskelbė tokį pranešimą:

Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybė paskelbė pareiškimą, kuriame karštai sveikina ir besąlygiškai remia Pietų Vietnamo Nacionalinio Išsivadavimo fronto politinę programą, praneša Vietnamo informacijų agentūra.

Šiuo metu, sakoma pareiškimė, Amerikos imperialistai karštligiškai stengiasi stiprinti agresyvią karą ir atvirai, visiškai pavojingumastu, jį plečia antskrydžiais į šiaurę.

Ir kaip tik, esant tokiai padėčiai, buvo paneigta Pietų Vietnamo Nacionalinio Išsivadavimo fronto politinė programa, kuria pratęsiama ir vystoma 10 punktų programa, atsižvelgiant į jau pasiektus laimėjimus, kurie įkvepia mūsų tautiečius pietuose siekti dar didesnių pergalų, iki visiškos pergalės.

Pietų Vietnamo Nacionalinio Išsivadavimo fronto politinė programa, toliau nurodoma pareiškimė, atspindi naują Pietų Vietnamo gyventojų patriotinės kovos vystymąsi. Ji pabrėžia, visų Pietų Vietnamo gyventojų sluoksnių kovos tikslus: nugalėti amerikinius agresorius bei jų pakalikus, sukurti nepriklausomą, demokratinę, taikų, neutralų ir klestintį P. Vietnamą ir siekti taikaus tėvynės suvienijimo.

Tokie pagrįsti 14 milijonų pietų vietnamiečių lūkesčiai.

Nacionalinio Išsivadavimo fronto politinė programa — tai raginimas Pietų Vietnamo gyventojams būti solidariais ir kovoti, raginimas, kuris nuskambėjo iš priešakinės kovos prieš Amerikos imperializmą linijų, raginimas, nukreiptas į visą pasaulį, užtikrinantis šiai kovai dar platesnę ir didesnę brolių bei bičiulių paramą ir pritarimą visuose penkiuose žemynuose.

Ji pabrėžia Pietų Vietnamo gyventojų pasiryžimą įvykdyti savo internacionalinę pareigą ir įnešti pridėtinę indėlį į taiką, nacionalinę nepriklausomybę, demokratiją ir socialinę pažangą visame pasaulyje.

Pietų Vietnamo Nacionalinio Išsivadavimo fronto politinė programa dar labiau išryškino Pietų Vietnamo NIF, kaip vienintelio teisėto didvyriškų Pietų Vietnamo gyventojų atstovo, vaidmenį.

Pareiškimo pabaigoje pabrėžiama, kad 17 milijonų šiaurės vietnamiečių ir jų ginkluotosios pajėgos išpareigoja dar glaudžiau susitelkti su savo broliais ir seserimis pietuose ir visuomet juos remti.

Saigonas. — Per rinkimus t. v. Pietų Vietnamo senatą vyriausį laimėtojai bus katalikai. Iš 60 senatorių, katalikai išrinko tarp 25-30 senatorių.

Vietnamo gyventojų daugumą sudaro budistai, bet daugelis budistų rinkimus boikotavo, paskelbė, kad tai yra niekas daugiau kaip apgavystė.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year \$9.00 Canada, Lat. Amer., per year, \$10.00
United States, per 6 months \$5.00 Canada, Lat. Amer., 6 months, \$5.50
Queens Co., per year \$10.00 Foreign countries, per year, \$12.00
Queens Co., per six months \$5.50 Foreign countries, 6 months, \$6.50

Anglijos darbo unių balsas

MŪSŲ komercinė spauda puikiai moka su žiniomis taip manevruoti, kad kuo mažiausia žmonių pasiektų tos žinios, kurios jai nepageidaujamos. Štai šiomis dienomis įvyko Anglijos Darbo Unių suvažiavimas, apie kurį tik mažytė žinutė pasirodė tiesiog palaidota tarp skelbimų. O tai buvo labai svarbus suvažiavimas.

Sužinome, kad kongrese būta ilgų ir karštų diskusijų Vietnamo karo klausimu. Dešinysis elementas griežtai varėsi, kad kongresas užgirtų valdžios politiką, kuri, kaip žinia, pritaria Jungtinių Valstijų politikai ir karui Vietname. Bet tokiame sumanymui griežčiausiai pasipriešino pažangieji unionistai. Ypatinai kietai prieš karą ir valdžios politiką pasisakė kai kurios skaitlingiausios unijos, kaip tai — Amalgamated Engineering Union ir Transport and General Workers Union.

Laimėjo karo priešai. Kongresas priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad Anglijos darbiečių valdžia atsisakytų palaikyti Amerikos politiką Vietname ir pareikalautų, kad Amerika savo jėgas ištrauktų iš Vietnamo. Taip pat kongresas reikalauja, kad būtų grįžtama prieš 1954 metų Ženevos sutarties ir paliekama vietnamiečiams patiems spręsti savo likimą.

Šis Anglijos organizuotų darbininkų pasisakymas yra labai reikšmingas. Tai milžiniškas taikos jėgų laimėjimas. Reikia atsiminti, kad Anglijos darbo unijos labai svarbų vaidmenį vaidina Darbo Partijoje, kuri šiuo tarpu Anglijai valdo. Darbiečių valdžia vargiai galės ši unionistų nutarimą ignoruoti.

Spėjama, kad premjeras Wilsonas turės duoti prezidentui Johnsonui suprasti, jog Vietnamo karo plėtimas ir tęsimas Anglijos valdžiai yra "labai nepageidaujami" reiškiniai. Na, o jau ką bekalbėti apie Anglijos darbo unių pasisakymo atgarsį kitų kraštų darbo unijose.

Reikia tikėtis, kad Anglijos unionistų balsas susilauks atgarsio ir Jungtinių Valstijų organizuotuose darbininkuose.

"Rašytojų manifestas" ---
apgavystė

LONDONO laikraštis "Sunday Times" paskelbė "Čechoslovakijos rašytojų manifestą," kuriame griežčiausiai pasmerkiama Čechoslovakijos valdžia ir partija. Laikraštis sako, kad tą "manifestą" yra pasirašę daugiau kaip 300 rašytojų ir veikėjų. Bet nepaskelbė nė vieno vardo. Girdi, reikia juos "apsaugoti nuo persekiojimo."

Manifestas be jokio parašo?! Tokių "manifestų" gali bet kas prikepti kelis tuzinus. Tuoj buvo aišku, kad čia yra išgalvota apgavystė.

Dabar turime Čechoslovakijos Rašytojų Sąjungos žodį. Pasirodo, kad jokia rašytojų grupė nėra išleidusi jokio panašaus manifesto. "Sunday Times" paskelbtas neva manifestas yra gryniausia fabrikacija.

Kaip žinia, seniau būdavo labai madoje socializmo priešams panašiomis fabrikacijomis užsimdinėti. Pastaraisiais keleriais metais jie buvo lyg ir susilaikę nuo tokio kvailio kovos būdo. Ar tai reiškia, kad dabar ir vėl Vakaruose pradės manifestų fabrikavimo malūnai darbuotis?

Afrikos žmonėms pagalba

NAUJAI išsilaisvinusios Afrikos tautos turi baisiai sunkių problemų nugalėti atsilikimą ir susikurti naują gyvenimą. Reikia pralavintų žmonių, reikla kvalifikuotų kadry visose gyvenimo srityse. O tai labai sunkus darbas ir ilgas procesas.

Ir štai Tarybų Sąjunga buvo pirmutinė ateiti Afrikos žmonėms į pagalbą. Ji pakvietė afrikiečius savo jaunus žmones atsiųsti į jos aukštąsias mokyklas, kurios padės jiems pasiruošti atsakingiems postams tiek valdžioje, tiek kultūroje, tiek ekonomikoje. Atsiliepiamas buvo geras. Manoma, kad šiuo tarpu Tarybų Sąjungoje aukštąsias mokyklas lanko daugiau kaip 9,000 afrikiečių.

Neatsilikta ir Jungtinės Valstijos. Skelbiama, kad šiemet mūsų universitetuose ir kolegijose mokysis daugiau kaip 7,000 afrikiečių. Planuojama tą skaičių greitoje ateityje dar gerokai padidinti, siekiant pasivyti ir pralenkti Tarybų Sąjungą.

Automobilistų streiko pradžia

FORDO kompanijos darbininkai streikuoja. Į kovą išėjo 160,000 darbininkų dvidešimt penkiose valstijose. Vieni spėja, kad streikas bus ilgas ir iškąstingas, kitiems atrodo, kad Fordas bus "paklupdytas ant kelių" į keletą trumpų dienų.

Veikiausia nebus lengva Fordo kompaniją suplikti. Reikia atsiminti, kad už jos nugaros taip pat stovi to-

Kas ką rašo ir sako

TEGU IR JIE PASISAKO
IR PALYGINA

Kunigų "Draugo" korespondentas aplankė Ekspozicijoje 67 ir aprašo Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos paviljonus. Palyginimas idomus.

S. Vilkauja sako:

JAV paviljone

Didžiausi paviljonai — USA ir USSR. Prie jų, žinoma, ir didžiausios eilės žmonių, nors ir kitur reikia ilgokai pastovėti. USA paviljonas — didžiulis stiklo sviedinys, sudarytas iš mažų sviedinių, panašių į muilo burbulus, sujungtų tarp savęs metalo. Jis man (sako, kad ir daugeliui) geriausiai patiko. Be to, ta pati vieta labai graži, nes yra parke, prie rožių sodo, pilna įvairių statulų. Tačiau įėjus į vidų, atrodo, kad jis yra tuščias. Kai visos valstybės stengėsi atvežti ir parodyti savo mokslą, meną, kultūrą, įvairius naujaušius industrijos laimėjimus, tai amerikiečiai to neatvežė. Nežinau, tiesa ar ne, bet vienas Kanados inžinierius aiškino, kad Amerika atvežė tai, ką žmonės daugiausia myli.

Tik įėjus į USA paviljoną — nemažas prezidento portretas. Toliau indėnų plunksnos, arklių pakinkymai ir daugybė lelių. Pakilus laiptais, tuoj prieš akis iškylo M. Monroe fotografija, didelė kaip siena. Toliau Cl. Gable, Brando, El. Taylor ir kitų. Ir tik pačioje palubėje — astronautų kapsulės, pakabintos visai arti ir net gali pora langelių į vidų pažiūrėti. Šitas skyrius — pats įdomiausias. Net privežta žemių ir padarytas mėnulio paviršius.

Tačiau išėję iš USA paviljono žmonės būna dažnai nušėkę, o kai kurie net ir nusiminę. Gal ir teisingai tas kanadietis sakė, kad Amerika atvežė tai, ką žmonės daugiausia myli. Kai vaikai maži, tai mergaitės myli lėles, o berniukai indėnus ir arklius; kai paauga, tai vieniems patinka M. Monroe, o kitiems Cl. Gable, o kai jau subręsta — kiekvienas svajoja būti astronautu ir nusileisti mėnuliui.

Sovietų paviljone

I USSR paviljoną sovietai privežė visko, labai daug, pradedant pradžios mokyklų mokinių sąsiuviniais ir baigiant mašinomis, granito paminklais ir net gyvomis Sibiro žuvisis su vandeniu. Iš Lietuvos teko matyti Čiurlionio plokštelę, Vilniaus kvartalo nuotrauką, Kauno Tunelio gatvės namų, vienos 14 metų mergaitės ančiuką (keramiką), mokinių piešinių ir kt.

Vienoje vietoje Baltijos kraštai sujungti po dideliu stiklu ir išstatyta: Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautiškas

kie automobilių gamybos milžinai kaip General Motors ir Chrysler korporacijos.

Fordo kompanija, matyt, yra gerai pasirengus prieš unių ilgai laikytis. Iš Jungtinės Automobilistų Unijos pusės buvo padarytas didžiausias nusileidimas, kai ji pasiūlė ginčą pavesti arbitracijos komisijai. Bet Fordas pasiūlymą griežtai atmetė.

Kodėl unių pasirinko Fordo kompaniją, o ne paskelbė streiko visose automobilių gamybos kompanijose? Veikiausia Fordo kompanijos darbininkai jaučiasi tvirtiausiai organizuoti. Unių mano, kad jeigu streikas bus laimėtas prieš Fordą, paskui bus nesunku susidoroti ir su kitomis kompanijomis. Paprastai taip būdavo praeityje.

Jau keliamas klausimas, kaip šis automobilistų streikas atsilieps į Vietnamo karą? Veikiausia samdytojai nesidrovės streiką sieti su karu ir pakurstyti visuomenės opiniją prieš darbininkus. Jeigu streikas užsitęs ir federalinė valdžia pradėtų kaltinti darbininkus, kad jų kova kenkia karui reikalingas. Juk taip neseniai buvo padaryta su geležinkelio darbininkais, kai jie buvo išėję į streiką. Jų streiką valdžia tuojau sulaužė.

Visko gali būti ir su prasidėjusiu automobilistų streiku.

drabužiais lėlės, gintaras, juostos, lėkštės ir taip toliau. Labai daug įjungta visur televizijos aparatų, tad kartais gali pamatyti kai ką ir iš Lietuvos gyvenimo.

Rusai taip pat atvežė labai daug įvairios literatūros, vadovėlių ir bendrai mokslo knygų. Net trijose vietose klausiau pardavėjas, ar turi lietuviškų knygų, bet visur gavau tą patį atsakymą, kad buvo ir jau išparduota.

Bet, matote, ir čia visa garbė eina tik rusams. Net ir Lietuvos eksponatus atvežė "rusai," o ne lietuviai. Tuo tarpu visi žino, kad Lietuva ir jos veikėjai labai rūpinosi ir stengėsi, kad parodoje lietuviai kuo gražiausiai pasirodytų ir pasižymėtų.

BEVEIK "ŠVENTASIS"

Aną dieną menševikų "Naujienos" davė ilgą vedamąjį apie šiomis dienomis mirusį multimilionierių industrialistą Henry J. Kaiseri. Kaip žinia, mirė jis kaip galva \$2,400,000,000 vertės nuosavybės. Tai buvo vienas iš stambiausių kapitalistinių plėšikų.

Bet menševikai jį kelia į padanges ir padaro savo "šventuoju." Prašome:

Kaiseris rūpinosi ne tik savo įvairiausių įmonių praplečimu, bet taip pat ir savo darbininkų gerove. Streikais jo įmonėse beveik nežinomi. Rūpinosi jis ir bendrai žmonių sveikatos reikalais, įsteigdamas Kaiserio fondacijos medicalkes globos programas. Pagal tą programą yra steigiami medicalkiški centrai ir ligoninės. Norintieji tais centrais bei ligoninėmis pasinaudoti užsirašo sveikatos plano narius, mokėdami, palyginti ne labai didelius mokesčius. Vadinasi, lyg ir apsidraudžia. Tokių narių Kalifornijos, Oregono, Washingtono ir Havajų valstijose priskaitoma apie 1,250,000.

Tai toks buvo Kaiseris, kurio gyvenimas pasižymėjo nepaprastais darbais ir nepaprastais nuopelnais savo kraštui.

Atrodo, kad tie jam turimai iškrito iš debesų, o jis jų nesigailėjo nė savo darbininkams. Ne darbininkai jam juos sukrovė, o jis jais darbininkus apdovanojo!

Dar daugiau. Jis plėsdamas darbininkus ir susikraudamas tuos turtus, "pasižymėjo nepaprastais darbais ir nepaprastais nuopelnais savo kraštui."

Tel Aviv. — Tarp Izraelio ir Egipto kariuomenių, esančių pagal Suez kanalą, įvyko apsišaudymai.

Pregresas

Šen ir ten pasidairius

Moterys už taiką naudoja naują prieškarinę propagandą. Pastaruoju metu, Women Strike For Peace, susijungė su kitomis prieškarinėmis organizacijomis, sėkmingai skleidžia plokšteles su užkorduotomis dainomis, viena kurių yra "Save the Children". Plokštelėje užkorduota dar ir kitų pridėkų prieš jaunųjų žudymą. Plokštelėje yra išlieta motinos jausmai savo vaikams.

Kiekviena motina, pasiklausiusi tos plokštelės, gliai susimąsto apie savo vaikų ateitį ir jų likimą...

Vieną kartą stebiu televizijoje, kaip amerikiečiai karininkai lavina Bolivijos reguliarsios armijos dalinius kovai prieš partizanus džunglėse. Neslepia, kad ir mažoji pietų Amerikos šaly jau keli metai, kaip siaučia partizaninis karas, panašiai kaip Vietname.

Sakoma, kad Bolivijos partizanai dažnai supliekia valdančiosios klasės kariuomenę. Todėl JAV valdovai, nusigandę, atsiuntė savo bičiuliams militarinę pagalbą, ypatinai technikais ir aukšto rango karininkus mokymui boliviiečių armijos sekmingesnės kovos prieš partizanus.

Žinučių pranešėjas pastebėjo: Taip iš pradžių buvo ir Vietname...

Net baisu pagalvoti apie kai kurių darbo unių vadovų elgesį. Troškimas garbės ir dolerių priveda net prie brutališkų žmogžudysčių. Pavyzdin, Philadelphiaje tarp Teamsterių unijos lokalo 107-to vadovų jau keli metai siaučia kru-

vinas teroras. Pernai, birželio 17 dieną, šaltakraujiai tapo nužudytas John Garey, lokalo biznio agentas. Tuo pačiu momentu keturiais revolverio šūvais buvo nušauta ir J. Garyso sekretorė (pavardę pamiršau). Toji šiurpulinga tragedija įvyko dienos laiku, unijos raštinėje Front ir Springarden St.

Po šios tragedijos nepraėjus nei mėnesiui laiko, nušauti kiti du Teamsterių unijos 107-to lokalo darbuotojai Philadelphiajos priemiestyje. Šie du buvo nužudyti dėlto, kad jie daug žinojo apie John Garey žudymą.

O šių metų rugpjūčio 17 dieną toj pačioj Teamsterių unijos lokalo 107 raštinėje nušautas unijos darbuotojas Robert De George. Dabar Justicijos departamentas iš Washingtono atsiuntė komisiją ištirti tas žmogžudystes. Per daugelį metų eina žiauri ir kruvina kova už unijos vadovybę ir aukštas viršininkų algas. Daugelis eilinių unijos narių visam amžiui nedarbinį už pasipriešinimą žodžiu savo išrinktai unijos vadovybei.

Philadelphiajos didysis komercinis dienraštis "Evening Bulletin" net su pasigardžiaumu didžiuojasi gavęs nuo sindikato leidimą spausdinti Svetlanos Stalinitės atsiminimus. Toji patsidavėlė aukso karaliu kams beveik už pusę milijono dolerių per kelis mėnesius parašiusi stamboką knygą, iš kurios JAV imperialistai pasisems šlykščios propagandos prieš Tarybų Sąjungą.

DIENRASTIS "VILNIS"
PRADEJO VAJŲ
IR PRAŠO TALKOS

Rugsėjo 5 d. Chicago "Vilnis" įdėjo sekamą įdomųjį:

Mūsų vajus gavimui naujų skaitytojų ir senų prenumeratorių panaujinimui jau prasidėjo. Prašome visus pirmiau va juose dalyvavusius ir vėl dirbti. Prašome taipgi visų skaitytojų, kur yra kiek lietuvių, pasistengti dar neskaitantiems užrašyti dienraštį — prikalbinti juos užsirašyti.

Patainame aiškinti žmonėms, kad "Vilnis" yra:

Vienatinis darbo žmonių dienraštis nevien Amerikoje, bet visoj lietuvių išeivijoje.

"Vilnis" gauna daug žinių iš Lietuvos. Dažnai gauname skubiai kablegramom.

"Vilnis" stengiasi teikti patį geriausią žinią, taipgi visas žinias teisingai interpretuoti, aiškinti.

Vilnyje gerai aprašomas Amerikos lietuvių gyvenimas ir teikiamos žinios apie lietuvių gyvenimą visur kitur.

"Vilnis" turi gerus bendradarbius Lietuvoje, taipgi ir Amerikoje ir kai kur kitose šalyse.

"Vilnis" stoji už socialę apdraudą, bedarbiams kompensaciją, už seniams pensijas ir lengvesnį medicininį aptarnavimą. Mums priešingai lietuvių laikraščiai tada juokėsi iš to. Bet dabar jau tas įgyvendinta praktikon.

"Vilnis" ir dabar remia visus gerus veiksmus darbo žmonių ir aplamai visuomenės gerovei.

"Vilnis" kelia lietuvių meną, kultūrą ir apsvietą.

Galėtum priskaityti ir daugiau dienraščių nuopelnų, bet užteks kiek čia pasakyta.

Nors viskas labai smarkiai brangsta, "Vilnis" prenumeratora nekeliama, dėka to, kad daugelis skaitytojų ir organizacijų gaustai "Vilnį" remia. Dalyvauskite "Vilnį" vajuje, nuosirdžiai prašome.

TIES AUTOBUSO
SUSTOJIMU

Mergaitė bėga. Skuba. Užduso. Ak, tie kulniukai — aukšti, nepatogūs... Bėga mergaitė į autobusą, o jis — tuoj tuoj pasijudins, rodos. Palauk, dryžuoti! matai — nespėja... Duobės šalygatvy. Veliasį lietpaltis. Ne taip ji bėgtų basas per pievą — čia stirtos suolis smarkiai sulėtintas. Dar minutėlė! Dar dešimt metrų... Rods, pats nubėgtum už ją tą nuotolį... Tau baisiai noris, kad ji paspėtų — nesutiktoji, nepažintoji.

O kai į vidų ji vis tik iriasi, ir autobusą paslepia nuokalinė, — staiga tau gaila, kad jis nusivėžė ir ją, ir jūsų... nebuvusį pokalbį.

Vacys Reimeris

Neturi unijos teisį

New Yorko valstijos AFL-CIO prezidentas Corbett, kalbėdamas JAV senatinei komisijai, reikalavo įvesti įstatymą apsaugai 33,000 keliaujančių farmų darbininkų. Corbett sako, jog jie yra "biedniausi iš biedniausių," bet jie negali iš to vargo išsigelbėti tol, kol jie neturi teisės kolektyviai (bendrai) derėtis su kompanijomis.

LSD pavojingas nėsčioms moterims

New York. — Susirinkę į Americana viešbutį keli žymūs gydytojai, patyrinė, paskelbė, kad naudojimas narkotikų, vadinamų LSD, gali būti labai pavojingas nėsčioms moterims, y., gimstantiems vaikams.

O. Kapsė

GERAS VEIDAS

Vaizdelis iš šių dienų Lietuvos jaunimo gyvenimo (Tas)

— Doktorėli, mūsų karvutė jau turbūt... Versis atbulas... Gal kaip nors greičiau. Aš važiuotas.

Ir "daktarėlis" užsimeta ant pečių lietai, griebia veterinarijos gydytojo krepsį ir į vežimą.

O iš paskos nusiminusi moteriškė:

— Mūs kaulė antra diena nieko neėda. Gal grįždami...

— Koks aš čia jums daktarėlis? — kartais net pyktelėjęs atžerdavo kaimynams už, jo manyu, bereikalingą saldumą. — Vadin-kite mane Modestu ir viskas.

Už šį paprastumą kolūkiečiai jį dar labiau pamilo ir visuotiname susirinkime išrinko jį savo kolūkio pirmininku.

Tiktai gyvenimo nukamuotai, Modesto motinai, Elenai Užkuraitienei kažkaip nelinksma: jaunesnis sūnus armijoje, duklė Gražina ištėkėjo, gyvena ir dirba Klaipėdoje, o jį lyg iškritusi iš bendro vežimo vienui viena.

Vaikai gyvenimo laiptais kvla aukštyn, o motina tais pačiais laiptais pamažu leidžiasi žemyn.

— Nenašėiu. Modestai, — skundžiasi jį lyg pati sau. — Taip sunku man vienai, nors ir po namus. Ta kaptertonija... Vot, kad tu surastum ta mergaitę, — kreipėsi jį truputį pakeldama balsa i sūnu, — kur tada man vaistus atneš. Kokia ji gera, koks geras jos veidas... Ai. — ir Užkuraitienė sunkiai atsisoduso.

— Ieškosiu, mama, — pažadėjo sūnus.

Trumpai žvilgtelėjo į veidrodį, o jau kepurę beedamas užsidėjo atmintinai ir patraukė į Kultūros namus, i iškilmingą Gegužės pirmosios minėjimą.

Po oficialios dalies prasiėjo šokiai. Merginos išsiričiavo eilute, kaip tada prie bilietų kasos. Stovėjo nasienyje. Stovėjo čia ir Raselė. Šiandien ji buvo ne dangaus lovinėlis, o pats dangus naktį: tamsiai mėlyno kaprono suknelė su retais išmėtytomis sidabro žvaigždėmis.

Modestas, su deramu kolūkio pirmininkui orumu, stovėjo priešingoje pusėje, stebėdamas šokančias poras ir pasienyje susispietusias merginas.

Peržvelgė iš eilės visų merginų veidus — nieko vowingo. Veidai, kaip veidai: išmainyti į kaimą. Turi pavieni linksmi, su vos besulaikoma šypsena, kituose silvpi blogai užmaskuoti mergiški rūpesčiai ir godingos. Dauguma jų su kosmetika. Tačiau jam atrodė, kad šios nepažįstamos merginos — lyg kažkur matytos lyg ir ne — veidas išsiskiria iš kitų. Jis toks paprastas, bet gražus be pa-gražinimų ir mielas be pagvrimu: aukšta kakta su trumpai pakirpta grifkute, tiesi nosis, siauros, santūrios lūpos. Atrodo jame nėra nei pavydo, nei klastos. Modestas neatitraukia akių nuo šito veido ir bežiūrėdamas pusbalsiu kalbasi su šalia stovinčiu draugu.

— Kodėl, pirmininke, nešokate? — metė repliką prasisukdama pro šalį bira-

bliotekos vedėja, Rasos sesuo. — Ilgai renkatės.

— Ren-kuos, — lyg privertinai atsakė šis ir permatavęs salę savo dideliais žingsniais, nusilenkė Rasai.

Modesto nerangus nusilenkimas priminė kažką pamiršto ir jį nežymiai suvėpėjo.

— Aš, rodos, jus kur tai mačiau, po kelių apsisukimų tarė pirmininkas. — Ar ne tuos vaistus tada jūs?...

— A, tai mudvi su Vida. Paskui čia tuos cukrinius ravėjom...

— O dabar ką? Mokotės? — Pedagoginė.

— Vadinasi, pedagogė, — pagarbiai ištare Modestas.

— O gal pas mus? — paklausė jis po valandėlės. — Įrengsim naują mokyklą.

— Kad aš tik su darželinukais.

— Tai dar geriau, — beveik šūktelėjo pirmininkas.

— Kaip tik nuo birželio pirmos mūsų kolūkyje pradės veikti vaikų darželis. Vaikų gynimo dieną bus atidarymas.

Rasa tylėjo. Jai šis netikėtas pasiūlymas buvo kartu ir malonus ir baugus, ir viliojantis, ir kažkoks grėsmingas. Juk ji augusi mieste. Ten triukšmingas, kunkuliuojantis gyvenimas, o čia taip tylu.

Modestas pastebėjo, kad jo nuosirdus pagėdavimas sutrikdė merginai linksmą nuotaiką ir jis daugiau apie tai nekalbėjo. Tik einant namo, lyg tarp kitko, bibliotekininkei pasakė:

— Prikalbėk, va, seser, kad ateitų pas mus darželio vedėja.

Tą naktį Rasa blogai miegojo vis stengdamosi atnarpinti ant jos gyvenimo siūlo netikėtai atsiradusią kilpą, tačiau ši kilpa taip lengvai nepasidavė atšia-

Bibliotekos vedėja, Rasos sesuo, žinoma norėjo, kad Rasa čia dirbtų. Būtu smagiau. Be to, ir ios Laimutė jau eis į darželį. Kas geriau jai paglobos, jei ne te-ta.

Tačiau kai Rasa apie tai užsiminė tėvams, tai tėvas savo samprotavimais visai kortas sumaišė. O motina su įtužimu išpoškino:

— Viena jau įklimpo, kai i smala už to šmeriaus (bibliotekininkės vyras buvo traktorininkas), tai dar kiras ir pasienyje susispietusias merginas.

— Kad iau asfaltas dabar, — nedrasiai priminė Rasa. — Ir susisiekimas... Ir vis dėlto nežiūrint namiškiu nebalankumo Rasos rvyžtui, o ir savo pačios viduje kylančių prieštara-vimų, — kažkas jauną pedagogę i tą tiesi nosis, siauros, santūrios lūpos. Atrodo jame nėra nei pavydo, nei klastos. Modestas neatitraukia akių nuo šito veido ir bežiūrėdamas pusbalsiu kalbasi su šalia stovinčiu draugu.

— Kodėl, pirmininke, nešokate? — metė repliką prasisukdama pro šalį bira-

kai ji sėdi ant laiptelių, o ant jos kelių padėjusi galvą miega Laimutė, Rasai atrodo, kad ją kažkas susupa, suveržia ir ji niekaip negali ištrūkti iš tų švelnių, nakties vėsuma kvepiančių, nematomos, bet jaučiamos, tylos rankų. Būna atvėję, kai ją tik rytinė aušra, priekaištingai šyptelėjusi, nuvaro į klėtėlę miegoti.

O gal Modestas toks vyriškas ir paprastas? Gal tikėjosi, kaip daug kam atrodė, pirmininkui apsukti galvą?

Tai buvo žinoma tik jai vienai.

Rasa pasiryžo ir rytojau dieną nuėjo į švietimo skyrių.

Ką čia gali suprasti likimo žaismą: kartais žengsi žingsnį ir viskas eina, kaip pagal laikrodį. Tik spėk priimti, ką tau likimas pasiūlo. O kartais turi geriausius norus ir, rodos, sąlygas, o ką bedarytum — kaip į sieną atsimuši.

Už savaitės jau visos kolūketės žinojo, kas kolūkio vaikų darželyje globos ir auklės jų vaikučius. Tiktai Užkuraitienė, kaip mažą kur bešeidama, šios žinios nebuvo girdėjusi. Dėl to vieną vakarą paklausė sūnaus:

— Vai i tą darželį ar jau paskirta kokia mokytoja?

— Jau, jau, mama, iš miesto, — pasakė pabrėždamas "miesto". — Ta kur jums aną vasarą vaistus atnešė.

— A, ta... Ji gera mergaitė buvo, labai gera, jei-gu tik nepagėdo... Rodos ir dabar matau, — kalbėjo jį žiūrėdamas lyg i kokį nematomą ekraną įtemptu žvilgsniu, — miela, gera veiduką. Tik, kad iš miesto, kažin ar nepabėgs?

Priiršim. Tvirtai priiršim, kad nepabėgtų, — ir Modestas linksmiai nusijuokė. (Pabaiga)

NAMINĖS "ŽVIRIŲ FERMOS"

Ivanovo gyventojas Viaslavas Poskotinas ėmėsi auginti nutrijas — "pelkių bebrus" iš Pietų Amerikos. Žvėreliai paprastai laikomi narvuose, o vasarą sode. Jiems įrengtos nedidelės maudyklos. Nutrijos labai nereiklios, vislios.

Idomu tai, kad čia dabar auginamos ne paprastos rudos spalvos nutrijos, o žymiai vertingesnės — perlmutrinės, sidabrinės ir auksinės spalvos.

PLAUKIA PIENIŲ PŪKAI

Plaukia pienų pūkai pavėjui, Plevena puokštės baltai sumirgėję; Kad šviestų auksu šlaitai sužerėję, Gausiai saulė pūkų pasėja: Plaukia pienų pūkai pavėjui.

Plevena puokštės baltai sumirgėję... Koks pūko tikslas? — tu klaus, Rodos, problemą sprendi sunkiausiai... Ko tie pienų pūkai klydinėja, Plevena baltučiai kuodai peržydėję?..

Kad šviestų auksu šlaitai sumirgėję, Pūko sėklėlė užgimti turi, Pasinert į žaliuojančią jūrą;

Juk liepė jam Gamta sutvėrėja, Kad šviestų auksu šlaitai sumirgėję!

Gausiai saulė pūkų pasėja: Kad jie, kur derliau, nusileistų, Ten gamalo daigą išskleistų, Kad tarptų vešliai suklestėję, Gausiai saulė pūkų pasėja:

Plaukia pienų pūkai pavėjui.

Kad vietoj naujo gražiau salapotų, Gyvybės stebuklą tobuliau pakartotų... Taip paklūsę Saulei — kūrėjai, švietėjai, Plaukia pienų pūkai pavėjui.

"Neliūdėk Amerika -- organizuokis!"

Iš Naujosios Politikos Chic agoje įvykusio suvažiavimo

Esame dažnai girdėję visuomenininkų veikėjų, ypatingai politikierių, išsireikimus, kai kuriasi kas nors naujo visuomeninėje veikloje, kad "kalnas pagimdė pelę." Mat, kai kada atsitinka, taip, kad pradėtas organizacijos darbas neduoda pageidaujimų vaisių, dažniausia iš priežasties neturėjimo gerų pagrindų tokios naujos kokybės politinei veiklai. Bet niekas, o niekas negali taip pasakyti apie Naująją Politinę Veiklą Amerikoje, kuri tik dabar — rugpiūčio 31 d. iki rugsėjo 4-tos d. — atlaikė savo skaitlingiausią, gyviausią, entuziastiškiausią jaunų politinių jėgų nacionalinę konvenciją Chicagoje. Ji sušuko: "Don't Mourn America — Organize!"

Kai aš rugpiūčio 31 d. pasiekiau Chicagoje Palmer viešbutį, vieną iš gražiausių ir skaitlingiausių kambarių, aš nustebau iki kraštutinybės, rasdamas jaunų žmonių politinę veiklą tokią, kokia galėjo pavaizduoti skruzdėlyną ant skruzdėlynų! Kiek čia tu skirtingų komisijų — "workshops," kokusių, techninių organizacijos organų, surištu su gimdymu naujos politinės jėgos Amerikoje! Atrodė, kad aš nepajėgsiu nei suskaičiuoti, nei aprašyti jų.

Svetainių prieangyje tik mirga iškabos, pažymint, kad tokiame ir tokiame kambarielyje laiko posėdį tokia ir tokia komisija, arba toks ir toks kokas, arba štai literatūros kambarys, konvencijos privatinės valgyklos tik delegatams, spaudos atstovams kambarys, ir galybės kitokių. Toks gausus prisirengimas kūriniui naujos politikos, naujų jėgų, paklaidina bet ką, kuris bando viską ten suskačiuoti.

Kai matai tokia jaunų žmonių jėga, joki būdu negali dailiai išsakyti, kad tokios jų pastangos pagimdys viso labo tik... pelę. Ko gero, tokios jų pastangos, kurios prasidėjo, kaip ta mažytė pelė, tik iš kieno nors minties krislelio, dabar turi progą išaugti dideliu kalnu, kurio politinis šešėlis galės aptemdyti net tokius milžinus kaip Demokratų ir Respublikonų partijas.

Tiesa, kai rugpiūčio 31 d. atvykau pažūrėti konven-

cijos, tai man irgi atrodė nieko tokio didelio nebus. Ko gero, gali net ir mirti pirma užaugimo gimstany-tysis naujas politinis judėjimas Amerikoje. Mat, ta diena buvo viena iš tų, kurioje ejo dar tik prisirengimas konvencijai. Todėl greitai subėgdavo jauni vyrai ir moterys — du-trys šimtai ant sykiu — pasitarti apie rezolucijas, apie balsų skaičiavimą ir apie kitus įvairiausių dalykų, surištus su konvencijos procedūra. Bet iš šalies žiūrint, atrodė, kad tiek žmonių ir tebus konvencijoje. Teko net apgailestauti, nes buvau girdėjęs, kad turės įvykti skaitlinga konvencija, įsteigimui naujo didelio politinio judėjimo Amerikoje. Juk aš tik todėl ir atvykau iš už tūkstančio mylių pamatyti didelio dalyko — kaip naujas politinis milžinas gims viename didžiausių Amerikos miestų.

Susiradau net tris vietinius populiarius laikraščius patirti apie tai, ką jie mano apie žadėjamą pagimdyti didelį politinį dalyką Amerikoje. Gi vienas jų — konservatyvus — reakcinio pobūdžio laikraštis — aprašo šį naują dalyką taip, kad duodasi suprasti, jog čia bus subėgimas tik mažos grupelės radikalinių politinių nenuoramų, kuriems vadovaus komunistai, nes Hooveris taip sakes. Atspausdino net nufotografuotą ranka rašytą adresą ir vardą vieno iš žinomo komunisto iš New Yorko, kuris ten jau esantis su kitais tokiomis pat pasakais. Todėl pamaniau, kad jie gal geriau žino apie tokius dalykus, nes jiems lenčiau prieiti prie tokių žinių.

Bet sekančią dieną, tikrąją konvencijos pirmąją dieną, man teko rimtai nusitebėti, nenorint net savo akims tikėti. Ir kad pradėjo rinktis delegatai iš visų Amerikos kraštų net iš paties ankstyvo ryto, tai atrodė, kad jie nesustos eje. Didelė svetainė talpina virš tūkstančio, bet delegatų ir prisikimšo greičiau virš dviejų tūkstančių! Jei būtų buvę vietos, tai gal ir daugiau jų būtų ten buvę, daugelis buvo susiraitę ant grindų, daugelis taip sau sėdėjo pakraščiuose ir net takuose.

Delegatų atvyko net iš 39 valstijų nuo paties Pacifiko pakraščio iki Atlanto. Iš paduotų registracijos rekordų pasirodė, kad jie atstovauja įvairių įvairiausių žmonių grupes, daugiausia politines, literatūrinės grupes, įvairius klubus, na, ir nepasitenkinusias dalis esamųjų politinių partijų — net —dalis demokratų ir republikonų. Pavyzdžiui, dalyvavo Cleveland and Laymen Concerned About the War in Vietnam, Committee for Sane Nuclear Policy, Draft Resistance Union, National Council of American Indians, Northern Student Movement. Ir galybės kitokių visokių grupių čia buvo atstovaujama, kurių visų čia neįmanoma sužymėti.

Todėl sekančią dieną ir Chicago's reakcinė spauda jau kitaip kalbėjo, nudaudė, kad būk komunistai

bandą čia prisiplakti ir pargrobt naujos politikos vadovybę. Dabar toji pati spauda paduoda net beveik teisingai žinias, pasakydama, iš ko ši milžiniška jaunų žmonių konvencija susideda. Tik ta pati spauda nudaudo, kad būk konvencija tapus negrų pataikūne, nes būk ji pasiduodanti negrų reikalavimams. Mat, negrai reikalavo, kad jiems konvencija suteiktų jei nevadovaujančią rolę, tai bent 50 procentų galios "steering" komisijoje. Po labai ilgų diskusijų konvencija sutiko su tuo reikalavimu.

Iki tas reikalavimas nebuvo išpildytas, nedaug negrų matėsi konvencijoje. Bet po to sutikimo negrai paliko savo kokus vietą ir susiliejo sykiu su baltaisiais. Tas įvykis vėl patvirtino konvenciją.

Skaitytajai bus įdomu žinoti, ko negrai nori ir kodėl jie norėjo net ir pačios vadovybės naujojoje politikoje.

Geriau siai bus, jei paduosiu ištisai negrų pateiktą rezoluciją, kurią suvažiavimas priėmė. Ji seka: "Mes, juodieji žmonės, įsitikinę, kad Jungtinių Amerikos Valstijų tvarka, kuri susieta su praktikuojamu genocidu (žmonių naikini-mo), socialinio žeminimo, nedavimo juodiesiems žmonių politinio ir kultūrinio apsisprendimo, negali savęs reformuoti: turi būti revoliucinės permainos. Revoliucinės permainos nereikiša sisteminio išskyri-toliais pat pasakais. Todėl pamaniau, kad jie gal geriau žino apie tokius dalykus, nes jiems lenčiau prieiti prie tokių žinių.

1. Atsižvelgti į juodųjų žmonių dalyvavimo reikalingumą, persigrupuojant taip, kad kiekvienoje komisijoje 50 procentų būtų juodų žmonių.

2. Padaryti šios konvencijos šūkiu ne ramybė ir laisvė, o laisvė ir ramybė.

3. Sutikti, kad patys juodieji žmonės nustatytų savo kelią.

4. Duoti visą ir neabejotiną paramą Afrikos, Azijos, Lotynų Amerikos, ypatingai Vietnamo, Mozambiko, Angolos, Pietų Afrikos ir Venezuelos žmonių nacionalinio išlaisvinimo kariai.

5. Pasmerkti imperialistinę zionistų karą: šis pasmerkinimas nereikiša antisemitizmo.

6. Pasmerkti atėmimą politinių teisių iš Harlemo žmonių, ir pareikalauti tuo-čiau pasiusti Adam C. Powell teisėtai išrinktą atstovą į Kongresą tuojau padedant Nuclear Policy, Draft Resistance Union, National Council of American Indians, Northern Student Movement.

7. Pagelbėti lokalinėms laisvės ir politinėms organizacijoms balsuotojų registravime, politinėje apšvietoje, ir išbalsavime atstovu, kuriuos juodieji žmonės išstato.

8. Duoti paramą juodųjų kontrolei politikos, ekonomijos, religijos ir socialinių

įstaigų juodųjų gyvenvietėse.

9. Kreiptis į "taip vadinamus laisvę mylinčius" baltuosius, kurie nori duoti smūgi nežmoniskumui ir išmesti iš savo minčių senus papročius ir skaitytis su 20-ojo amžiaus juodųjų žmonių išlaisvinimo pastangų faktais.

10. Turi būti tuojau atlyginta juodiesiems žmonėms už jų istorinį, fizinį, lytinį, protinį išnaudojimą.

11. Mes stipriai primename, kad tuojau būtų sudarytos baltųjų komisijos visose baltųjų gyvenvietėse sucivilizavimui ir sužmoninimui laukiniško ir žvėriško charakterio, kuris švaistosi po visą Ameriką ir kuriam atstovauja Geo. Lincoln Rockwellai ir Lyndon Baines Johnsonai.

12. Remti visas rezolucijas, kurias priėmė Newark atsiėmusi nacionalinė Juodosios Jėgos konvencija.

13. Remti Conyerio bilių atstatymui Detroito juodųjų gyvenviečių, kurias su-griovė gestapiska policijos taktika ir armijos okupacija."

A. Gilman

KURKLYS

Apie šį vabzdį, skleidžiantį vasaros vakarais toli girdimą garsą, ar jis nenuodingas prašo parašyti G. Bernotaitė iš Šilutės rajono, V. Beinarauskis ir A. Bernotas iš Šiaulių.

Kurkliai priklauso zoologiniam tiesiasparnių vabzdžių (Orthoptera) būriui. Jie giminingi svirpliams, su kuriais sudaro vieną šeimą.

Kurklio pavadinimas — Grylotalpa — yra kilęs iš jo savybės kurti vasaros vakarais. Tiesiasparniai, — vienintelė vabzdžių grupė, turinti klausos organus.

Beveik visą savo gyvenimą kurkliai praleidžia, gyvenantį drėgnose dirvose, ir tik poravimuisi išlenda į žemės paviršių. Tada jie gali ir skraidyti. Kurkliai puikiai prisitaikę gyventi dirvoje. Priekinės kojos yra rausiamosio pobūdžio: jų blauzdos labai paplatėjusios, dantytomis pakraščiais, primena kirmio priekines kojas. Besiriusdamas kurklis žemėje pridaro daugybę takų, išvarto daržovių daigus, sužaloja ir suerazuoja daugelio augalų šaknis. Yra nurodymu, kad kurkliai naikina sliekus. Savo ruožtu kurklis sėkmingai gaudo ir naikina kirmiai.

Kurkliai savo kiaušinėlius deda į specialiai išraustą kamerą netoli žemės paviršiaus. Kameros sienelės iš vidaus jis išglaisto seilėmis. Šis kiaušinėliu po 10-12 dienų išsiritą jauni kurkliukai, kurie galutinai subręsta kitu metu vasarą.

Besiraudamas žemėje, kurklis gali būti užsikrėtęs stablės mikrobais, tad savo kojomis išbrėžęs žmogui, oai jį ankrėsti šia lيرا. Laiku nesiėmus priemonių, ištinka stabas, ir žmogui gali mirti. Atrodo, kad ir ealio duoti pagrindą pasiskirti kalboms apie kurklio nuodingumą.

Kovojava su kurkliais rūpestingai išariant dirvas rudeni ir išmėtant užnuodytus jaukus.

A. Mackevičius

MISLINČIAUS

Šventraščio (biblijos) mokymai

Izaokas ir Jokūbas

(Šio straipsnio mintys, teigimai ir citatos imta iš "Šventojo rašto" (Biblijos) Senojo testamento, kurį lietuvių kalba išvertė arkivyskupas J. Skvireckas. Senasis testamentas yra žydų religijos šventraštis (Torā), kurio laikosi ir krikščionys).

Abraomas, Izaokas ir Jokūbas tikinčiųjų laikomi "patriarchais", dievo numylėtiniais, šventąja dangaus troika. Taigi arčiau susipažinkime su jų gyvenimu. Biblija mums sako, kad Izaokas buvo vienintelis Abraomo ir jo žmonos sesers Saros sūnus. Jis paveldėjo didelius tėvo turtus. Būdamas 40 metų amžiaus, jis vedė savo pusėsėrę Rebeką, kuri jam pagimdė du sūnus (dvynius) — Ezavą ir Jokūbą. Ezavas, tėvo mylimas, buvo laukų žmogus, mėgo gamtą ir, anot Pranciškaus Vaicaičio, — "pašų jautelių jungą". Gi Jokūbas, motinos favoritas, kaip tik atvirkščiai: buvo tinginys, neteisingas, melagis, linkęs į žulikybę, apgaule. Jis nesąžiningu būdu išgavo iš tėvo savo brolio pirmgimystės teises, apgavo savo aklą tėvą, kuris, nesupratus apgaulės, palaimino jį brolio vietoj. Už tai Ezavas supykė ir ruošėsi jį užmušti. Motinos išpėtas, Jokūbas pabėgo pas savo dėdę Labaną ir Haraną ir ten išbuvo 20 metų.

Kilus Kanaano žemėje badui, Izaokas, kaip ir anksčiau jo tėvas Abraomas, su visa šeima ir gyvuliais bei vergais išsikėlė Genaron, pas Palestinos karalių Abimeleką. Paklaustas anos vietos vyrų apie savo žmoną, Izaokas atsakė: "Ji mano sesuo," kol kiti pastebėjo jį turint su Rebeka meilės santykius. Tuomet karalius Abimelekas jį išbarė už apgaudinėjimą. O kai Izaokas Palestinoje pralobė, tai jį vietos gyventojai iš ten išvarė už jų išnaudojimą.

Jau minėjome, kad Izaoko sūnus Jokūbas įsikūrė pas savo dėdę Haraną. Ten jis vedė dvi dėdes dukras, savo pusėsėres, Rachelę ir Liją. Be jų jis dar turėjo būrį guluvių. Iš abiejų žmonių jis turėjo šešis vaikus, o iš guluvių-vergių septinis (viena buvo mergaitė Diva). Pagaliau, dėdei nesant namie, Jokūbas paskubom surinko savo žmonas, vaikus, vergus bei vergus, gyvulius ir visokią kitą mantą, — ir pabėgo į savo kraštą. Kelį jam rodo "dievo angelas." Grįžęs, savo brolio pyktį numalšino gausiom dovanom.

Nenorėdamas gyventi kartu su savo broliu Ezavu, Jokūbas, su gyvulių bandom ir kitu grobiu, pasuko Sakotan, į sikemiečių miestą Salemą, esantį Kanaano žemėje ir ten "ištiesė savo padangtes."

Vieną kartą Jokūbo dukterė Dina išėjo pasižvalgyti po miestą ir ten sutiko gražų valdovą Emoro sūnų Sikeką, kuris ją iš karto pamilo ir parsivedė į savo namus. Jo tėvams nauja "marti" labai patiko ir jie norėjo, kad jų sūnus ją vestų. Ši prozocija patiko ir

Dinai, kuri suvis nenorėjo grįžti į savo tėvo namus. Tuo reikalu valdovas Emoras nuyko pas Jokūbą ir jam išdėstė visą reikalą. Už dukrą Emoras žadėjo Jokūbui dideles dovanas. Be to, jis siūlė Jokūbui padaryti tarp dviejų tautų kraujo sandarą ir visiems drauge gyventi. Jis sakė: "Mano sūnaus Sikekio širdis prisirišo prie jūsų dukters; duokite jam ją ir žmonas ir darykite vieni su kitais moterystes: savo dukteris duokite mums, o mūsų dukteris veskite jus ir gyvenkite su mumis; mūsų žemė jūsų valdžioje, išgyvenkite, veiskitės ir ją valdykite... Trokštu rasti pas jus malonę, ir ką tik nutarsite duosiu... tiksliai man duokite šitą mergaitę moterysten."

Su šia žmoniška ir visai nuoširdžiai Emoro prozocija Jokūbas, regima, sutiko, tik reikalavo, kad, sandaros patvirtinimui, — visi Salemo vyrai būtų apiplauštyti. Tačiau trečią dieną, kai po apiplauštymo vyrai buvo sutinę ir sunkiai sirgo, Jokūbo sūnūs ir vergai, trokšdami grobio, apsiginklavo kalavijais užpuolė

miestą ir, neva keršydami už Dinos "išniekinimą" visus jo gyventojus išžudė, jų gyvulius ir kitokį turtą pasigrobė, miestą sudegino, o jaunas merginas pasiėmė sau gulvomis. Emorą ir Sikeką taipgi užmušė.

Tai va kaip Jokūbo gauja priėmė jiems ištiestą sikemiečių draugiškumo ranką! Taip gali elgtis tik žmonės be jokios sąžinės ir doros.

Tačiau kai jau Jokūbo žudikai apsiplovė savo kruvinas rankas ir pasimeldė, padėjo dievui už "pergalę," Jokūbas išsigando ir susimąstė: "mūsų nedaug, jie susirinkę ištisus mane, ir pražūsiu aš ir mano namai." Mat, netoliese gyvenė kanaaniečiai ir pereziečiai, jų tat Jokūbas ir pabūgo. Viešpats ir vėl atėjo Jokūbui į pagalbą: "Tu tarpui dievas kalbėjo Jokūbui: 'Kelkis ir eik į Betelį, ten gyvenk ir padaryk altorių dievui'... Taigi Jokūbas, sušaukęs visus savo namus, tarė: 'Meskite šalin svetimus dievus, kurie yra tarp jūsų, ir apsiuokpkitės ir pakeiskite savo rūbus. Kelkitės ir eikite į Betelį... Jiems išėjus, dievo siųstą išgastis apėmė visus miestus aplinkui ir jie nerįsio vyti pasitraukiančiųjų."

Matote, kaip gražiai dievas pasitarnavo Jokūbui ir jo sūnams įsakė bėgti iš

nusikaltimo vietos, kad jų neištiktų užtarnauta bausmė, o kitiems atsiuntė baimę, kad kaltininkų nesivys. Tai tokios rūšies žmonės dievas saugo ir laimina! "O dievas vėl pasirodė Jokūbui... ir palaimino jį aardamas: 'Nesivadinsi daugiau Jokūbu, bet tavo vardas bus Izraelis... tautos ir tautų daugybė kils iš tavęs ir karaliai išeis iš tavo strėnų. Ir žemę, kurią daviau Abraeliui ir Izaokui, aš duosiu tau ir tavo palikuonims po tavęs.'"

Atrodo, kad dievas Jokūbą ne tik nubaudė, bet net visai jam nepriminė Salemo miesto sudeginimo, jo apiplėšimo, jo žmonių išžudymo ir jo mergaičių išniekinimo! Visa tai "teisingasis" dievas "užmiršo," reikalaujamas tik, kad už įgytą grobį Jokūbas jam "padarytų altorių." Gavęs tokias dovanas ir palaiminimą Jokūbas galėjo tik apsidžiaugti. Abraomo, Izaoko ir Jokūbo, to dangiškojo triu mvirato, gyvenimas sektinas visiems dievobaimingai šventraščiu tikintiems piliečiams. Tačiau koks žiaurus ir niekingas buvo tasai jų gyvenimas!

Jau matėme (iš Biblijos teigimų), kad Jokūbas turėjo 12 sūnų. Iš jų kilo 12 Izraelio giminių, kurių vadinami kunigaikščiais. Jokūbo favoritas bu-

vo jo ir Rachelės sūnus Juozapas, kurio kiti jo broliai neapkentė ir susitarę pardavė Egipto pirkliams, o šie, savo ruožtu, — jų karaliaus Faraono užvaizdai Putifarui. Juozapas, taip sako Biblijos legenda, tiksliai išsprendęs Faraono sapną, numatantį septynis nederliaus metus ir tuo išgelbėjęs nuo bado ne tik Egiptą, bet ir visą žydų tautą, kurią egiptiečiai mai-dino.

Turint valandėlę laisvalaikio vėta pasiskaityti Biblijos pasakas, kurios bet kam gali atverti akis ir parodyti jų vertę.

Waterbury, Conn.

Jau tik kelios dienos liko iki LLD 28 kuopos parengimo spaudos naudai.

Parengimas įvyks rugsėjo (Sept.) 17 d., sekmadienį, pas J. ir K. Vaitonius, 25 Roosevelt Dr., Waterbury. Vietą graži ir parengimui tinkama.

Pietūs bus duodami 1 val. Prašome visus draugus ir drauges nesivėluoti ir pakviesti visus savo pažistamus, kad parengimas būtų pasekmingas.

Mes manome, kad ir iš Brooklyno (N. Y.) draugai atvažiuos ir spaudos naudai parengimą, o mes, gspadienės, stengsimės patenkinti visus skaniais valgiais ir gėrimais ir visi praleisime laiką linksmai tą dieną.

Rugpjūčio 25 dieną St. Mary's ligoninėje po trumpos ligos mirė Stanley Valcko (Velička). Gyveno 10 Hudson St.

Laidotuvių direktorius buvo iš Stokes Funeral Home. Buvo palaidotas rugpjūčio 28 dieną Lietuvių Laisvose kapinėse, be religinių apeigų.

Buvo gimęs ir augęs Lietuvoje ir jaunas būdamas atvyko į šią šalį. Jis gyveno Waterbury per 65 metus ir buvo narys Lietuvių Piliečių Politinio Klubo ir Lietuvių Neprigulmingo Politinio Klubo. Dirbo Chase Brass and Copper Co. Buvo išėjęs į pensiją prieš 15 metų.

Liūdesy liko 2 sūnūs: Joseph, gyvena Naugatuck, ir Edward — Waterbury; keturios seserys: Mrs. Vencenta Gerulaitis — Waterbury, Mrs. Lena Banas — Glastonbury, Mrs. Louise Papikas Hartford, ir Mrs. Antoinette Lithwinski — Manchesterje; du anūkai ir du proanūkai ir keli seserų sūnūs ir dukterys.

Jo žmona Antosė Velička mirė prieš keletą metų. Ji prigulėjo prie Lietuvių Darbininkų Susivienijimo o 49 kuopos, ir kol jie jaunėsi buvo ir sveikata leido, atsilankydavo į mūsų parengimus.

M. Svinkūnienė

Shanghaiui sušaudė keturis asmenis

Tokio. — Iš Shanghaius gauta žinių, kad ten, vidurmiestyje, buvo sušaudyti du "kontrevoliucionieriai" — Šan Sung-lin ir Liu Yung-čing.

Abudu kaltinami kovojimu prieš Mao Tse-tungo valdžią.

Jei jūs norite parduoti namą ar biznį, paskelbkite Laisvę, parduosite greit. Už paskelbimą kainą žema.

San Francisco, Cal.

Juozas Garelis, pramoga gimtadieniai

Rugpjūčio 27 dieną pasigėrėjome puikia popiete Petro ir Mildrutes Williamų rezidencijoje Mill Valley.

Atvykę svečiai atrado ką tokio naujo: tik baigtą bei padidintą namą. Nemažas, žavus kambarys veik visas iš stiklo pagražina ir padidina namo vertę.

Naujame kambarį ilgas papuoštas stalas svečių laukė. Vaisių metu paaikėjo, kad Williamai ir jų maloni dukra Genovaitė bendrai suruošė šį pokylį atžymėjimui trijų pas juos supuolu-sių sukakčių: Petro Williamų gimtadienis, Petro su Mildrute vienerių metų santuokos sukaktis ir kartu rezidencijos paaugimas.

Seimininkams sudainuota "Ilgiausių metų" ir palinkėta puikiausios kloties visai jų šeimai.

Be abejo, San Francisco ir Oaklando LLD kuopų iz-dai nuo šios iškylos paaugo.

Vardan minimų kuopų reiškiu širdingą padėką Williamų šeimai už vaišes ir žavią popietę. Šios Williamų "parės" proga jų draugai ir svečiai išeikė jiems kuklią piniginę dovanėlę.

Williamų šeima, ypač Petras, neseni Kalifornijos gyventojai. Jie atsikėlė iš Clevelando bei jo apylinkės. Mildrutė (buvusi Kastarienė) su dukra Genovaitė anksčiau atvykusios į Kaliforniją. Džiaugiamės, kad paaugo mūsų būrys.

Posėdis ir antras gimtadienis

Rugsėjo 3 dieną posėdžiavome Jono ir Marytės Ginaičių rezidencijoje Santa Claroje. Paprastai vasariniai posėdžiai ilgai nesitęsia, nariai geidžia pasidžiaugti gamtiniu grožiu. Ypatinai esant Ginaičių sodyboje sunku iškeisti nepasidžiaugus jų daržo tvarkingumu ir klimato švelnumu.

Posėdžiui užsibaigus, ir Ginaičių stalas — pilnas vaisių. Atrodo, kad mes per daug mėgstam vaises; mano nuomone, reikėtų mažinti jas. Statistika teigia, kad žmonės, kurie mažiau valgo, ilgiau gyvena.

Na, kad ir nenoriai, bet paaikėjo, kad mūsų Marytė Ginaičienė pasiekė pensininkės amžių. Akimirkoje pasipylė mielai Marytei širdingi draugų sveikinimai ir šilti linkėjimai. Ir ant vietos nuo jos čia esančių draugų atsirado jai 25 doleriai. Tačiau ji nuo dovanos atsikratė ir dar nuo savęs pridėjo penking; jos pageidavimas, kad po 15-ka dolerių būtų "Laisvei" ir "Vilniai". Ačiū Ginaičiams už tai ir už vaišes.

Juozas Garelis

Marytė Ginaičienė dažnai širdies skausmo suspausta prisimena savo mielą, brangų brolį Juozą Garelį, kurio, Smetonos laikų, baisus kalėjimas pakirto dar jauną jo gyvybę. Seseriai yra labai skaudus prisiminimas ir jis amžinai neišdildomas. Pav., Marytė sako, kad tik dešimt dienų prieš tai, kada Lietuva tapo laisva, Juozas Garelis mirė Devinto Forto kalėjime Kaune. Juozas Garelis pasišventusiai ilgus metus dirbo, kad išlaisvinus Lietuvą, bet jam neteko progos nei trumpai

pasidžiaugti savo vaisiais. Esant Lietuvoje teko stebėti to baisaus kalėjimo patalpas, t. y. Devinto Forto. Tarpe kitų ten buvusių kalinių nuotraukų teko pastebėti ir Juozo Garelio, taip pat yra jo nuotrauka ir muziejuje.

Rugpjūčio 28 dieną Stewart Evans, 41 metų amžiaus, perplaukė Farallon Island — ilgio 28-nias mylias. Plaukimas tęsėsi veik 14 valandų.

L—ma

Cleveland, Ohio

Jau tūlas laikas, kai tilpo spaudoje pranešimai, jog rengiamos dvi stambios pramogos. O pastaruosiu laikų nieko apie tai nesigirdi. Kurie tuo reikalu įdomauja, pradėjo klausinėti, kas atsitiko su tomis pramogomis.

Į tai galima atsakyti, kad tomis pramogoms yra rengiamasi visomis pastangomis.

Pirmoji — mūsų choro pabaigtuvų banketas įvyks spalio 1 dieną Sloanian Hall, 15810 Holmes Avenue. Pietūs 2 val, šokiai 4 val po pietų. Visiems choristams įžanga veltui, o svečiams irgi numatinta kaina — tik \$1 asmeniui.

Antroji pramoga, kurią rengia visos vietinės draugijos bendrai spaudos naudai, įvyks spalio 22 d. toje pačioje svetainėje. Čia bus jau kas tokio nepaprasto, nes, be vietinių solistų, programai atlikti atvažiuos skaitlinga menininkų grupė iš Chicago. Patartina visiems Clevelando ir apylinkės lietuviams įsitęmyti vietą ir laiką ir atsilankyti. Pietūs bus 2 val., programa 3 val., o vėliau šokiai.

Dar prie progos noriu priminti apie dovanėles. Kadangi parengimas bus spaudos naudai, o dovanėlės — didelės ar mažos — žymiai prisideda prie geresnių pasekmių.

J. Žebrys

Viskas iš obuolių

KAUNAS. — Skanių obuolių sūrių meistrė Kauno Politechnikos instituto dėstytoja Konstancija Brundzienė. Praeitų metų respublikinei sodininkystės parodai ji pateikė stendą "Viskas iš obuolių." Jame — 80 gaminių iš obuolių, taip pat įvairūs obuolinių sūriai. Šis standas laimėjo pirmo laipsnio diplomą.

K. Brundzienė vadovauja praktiniams kursams, kurie rengiasi Kauno miesto sodininkystės draugijos nariams, pasidalija savo žiniomis ir patyrimu su kitomis seimininkėmis.

Ilgamžės grindys

Medinės grindys karvidėje paprastai išveria dvejus metus, o po to lentas reikia keisti. Netgi negalima rasti grindims patvaresnės medžiagos? Latvijos Valmierės rajono "Kopsolio" Pav., Marytė sako, kad tik kolūkio statybininkai vienoje karvidėje įrengė grindis iš raudonų plytų. Jos buvo daug pigesnės už medines, o tarnauja penkis kasmetinio remonto, sutau-poma miško medžiaga.

KNYGOS KNYGOS KNYGOS

LIETUVIŲ LITERATūros DRAUGIJA PARDUODA LABAI NUPIGINTA KAINA KNYGAS
ISIGYKITE SAU, SAVO DRAUGAMS IR GIMINĖMS LIETUVOJE
VIENA KNYGA - - 50c

Kas pirsks už \$2 vertės — gaus 5 knygas

Grožinė literatūra:

"ALIEJUS" - - - - -	Upton Sinclairio
"ALGIO LUMBIO NUOTYKIAI" - - - - -	R. Mizaros
"PETRO CVIRKOS APSAKYMAI" - - - - -	
"POVILAS JURKA" - - - - -	R. Mizaros
"OKANOS" - - - - -	R. Mizaros
"SLIAPTARNIAI" - - - - -	Al. Margerio
"PROŠVAISTĖS" - - - - -	J. Kaškaicio
"DŽIAUGSMAI IR SELVARTAI" - - - - -	A. Dagilio
"SPALIS IR KITOS APYSAKOS" - - - - -	

Memuarinė literatūra:

"ATSIMINIMAI IR DABARTIS" - - - - -	L. Prūseikos
"ITE, MISSA EST" - - - - -	J. Ragauskio
"IS ATSIMINIMŲ" - - - - -	J. Kaškaicio
"ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ" - - - - -	R. Mizaros

Knygos apie Lietuvą:

"LIETUVIŲ TAUTINIO ATBUDIMO PIONIERIAI" - - - - -	A. Petrikos
"PRISIKELUSI LIETUVA" - - - - -	A. Bimbos
"LITHUANIA — PAST & PRESENT" - - - - -	(angliškai)
"150 DIENŲ TARYBŲ LIETUVOJE" - - - - -	Al. Margerio
"NAUJOJI LIETUVA" - - - - -	A. Bimbos
"LIETUVIŲ MENO ISTORIJOS BRUOŽAI" - - - - -	J. Jurginio
"DIDYSIS LIETUVIŲ TAUTOS PRIEŠAS" - - - - -	(Daugelio autorių)
"JAUDINANTYS SUSITIKIMAI" - - - - -	Ievos Mizarienės

Ivairiais klausimais:

"AMERIKOS PREZIDENTAI" - - - - -	A. Bimbos
"VIREJA" - - - - -	K. Petrikienės
"RELIGIJA" - - - - -	S. Matulaičio
"PASAKOJIMAI IS ISTORIJOS" - - - - -	D. M. Solomsko
"PRELATAS OLSAUSKIS" - - - - -	J. Kauneckio
"KELIAS Į NAUJĄ GYVENIMĄ" - - - - -	A. Bimbos
"LLD IR PAZANGIEJI LIETUVIAI" - - - - -	A. Petrikos

Brošiūros po 25c:

"KAIP BŪTI JAUNAM NET IR SENATVEJE" - - - - -	Dr. J. J. Kaškaiciaus
"SALOMĖJA NERIS" - - - - -	A. Venclovos

Jūsų pasirinktas knygas pasiuntimui į Lietuvą, mes galime pasiųsti iš Centro jūsų nurodytu adresu, jeigu pridėsite 25 centus kiekvienos knygos pasiuntimui.

L. L. D. CENTRAS

IEVA MIZARIENĖ, sekretorė

102-02 Liberty Ave.

Ozone Park, N. Y. 11417

LMS VEIKLA

LIETUVOS MENININKAI KANADOJ

Tai tikrai istorinis įvykis—pirmą kartą Tarybų Lietuvos menininkai, artistai, koncertuoja šioje Atiantio pusėje: Nors Jungtinių Valstijų valdžia neįsileido šių artistų, Kanada širdingai priėmė ne vien tik didžiulio Maskvos Bolšoi Operos teatro 250 artistų, bet ir mūsų tautiečius, Lietuvos operos solistus ir liaudies ansamblio "Lietuva" dalyvius.

Apie Lietuvos Dieną Expo-67, įvykusią birželio 23, buvo puikiai aprašyta LMS Centro pirmininkės Ievos Mizarienės ir kitų korespondentų. Mums lietuviams buvo didelė garbė turėti tokią atstovybę, kurios kokybę lygi bet kurios šalies pasaulyje atstovybei. Svarbiausia, kad šis pasirodymas, kurį matė šimtai, tūkstančiai kitataučių žmonių ir Expo, ir per radiją ir per televizorius ir gėrėjosi. Taip aukštai buvo įvertintas mūsų lietuvių kolektyvų pasirodymas, kad ir Amerikos garsoji TV programa TODAY atsiuntė savo atstovus ir tos programos dalį pakartojo Amerikos TV žiūrėtojams. Bet įsileisti artistus į Ameriką valdžia dar uždraudžia.

V. Noreika koncertavo Kanadoj

Rugpjūčio 26 mažame miestely Windsor, Kanadoj, tik už rubežiaus didžiulio Amerikos Detroito miesto, Lietuvos solistas Virgilijus Noreika atliko savo 99-tą koncertą. Šis jaunas lietuvis artistas jau koncertavo didžiausiose salėse Maskvoj, Lenkijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, Australijoje, Italijoje garsojoje La Scala operoje, nepasididžiavo padainuoti savo tautiečiams mažoj kolonijoje Windsor. O ant rytojaus, šimtąjį jubiliejinį koncertą atliko dar mažesniame miestely Hamiltone.

Dar jaunas, 32 metų, Virgilijus Noreika yra pasaulinė asmenybė meno srityje, dainos žvaigždė. Jis yra ir pasielkęs nuosirdus savo šalies ir tautos patriotas. Jis ir nepuikavo su lietuviams susitikti vakaruose, ir prieš ir po koncerto laisvai su senais emigrantais ir jų šeimomis pasikalbėti, polkute pašokti ir padainuoti. Atsisveikindamas su šeiminingais ir svečiais, jis rimtai pasisakė, kad jis yra Lietuvos sūnus, nes ten jis gavo progą surasti ir įgyvendinti savo talentą. Jam nestigo ir žodžių maloniai padėkoti šeiminingams ir apdovanoti suvenyrais.

Su Noreika buvo ir jo akompanistai kanklininkė Danutė Juodvalkytė ir birbyninkas Pranas Budrius, abu "Lietuva" nariai. Koncertas Windsor, kuriame turėjau progą dalyvauti, susidarė iš dainininko Noreikos dviejų išstojimų. Pirmą dalis—klasikiniai kūrinių, pradedant su jauno kompozitoriaus Basinskio "Ugnele". Sekė Gruodžio "Visur tylą", "Skudučio dainą" iš Dvario operos "Dalia" (opera, kurią mačiau Vilniuj 1965 metais, kurioj ir Noreika dainavo Jurgelio rolę), Grigo "Kelonė ir Tėviškė", dvi dainos iš italų operos ir Dvario "Zvaigždutė" ir Tallat-Akpartšos "Daina apie Nemunėlį". Visas dainas, apskritimais iš italų operos, Noreika dainavo lietuviškai. Jam pianu akompanavo buvusis Toronto Mišraus choro vadovas Stasys Gailušis.

Antrame išstojime pasirodė kanklininkė Danutė, kuri solo jautriai skambino liaudies dainelę "Močiutė mane barė", su variacijomis, ir birbyninkas Pranas Budrius, kuris savo instrumentą valdė jausmingai ir grojant Gruodžio piemenišką poemą, ir smarkią polkutę. Abu pasipuošę tautiniais stilizuotais kostiumais (su kuriais pasirodė ir jų ansamblio kolegos Lietuvių Dienoj, Montrealy). Prie jų prisidėjo vėl dainininkas Noreika. Dabar su lengva šypsena ir sceniniu laisvumu atliko dar 10 liaudies mylimų dainų, jų tarpe: "Piovė lankoji šieną", "Tris dienas", "Mikita", "Šią naktelę", "Saulėlė randona", "Bernužėlė, nesvolio", "Lietuva brangi", "Aš išdainavau visas daineles", ir dar "Stasys". Publikai nenorėjo jų paleisti nuo scenos.

Koncerto rengėjai ir dalyviai padėjo artistams gaudžiais aploдиментаis ir raudonų rožių buketais. Scenoj Noreika yra patyręs, jautrus artistas. Jo tenoro balsas aukštas, drūtas, bet tuo pat kartu ir žemės gaidos pilnos, didžios. Jis yra vienas iš tų retų operos dainininkų, kuris taip pat nuosirdžiai ir paprastai gali atlikti ir liaudies ir populiarius. Jo dikieta visuomet yra švari, aiški, kiekvienas žodis reikšmingai muzikališkai apklotas.

Iš šio koncerto mums saviveiklininkams buvo ko pasimokyti. Gera, kad publikoj buvo menininkų, veikėjų iš Amerikos centrų: Chicago, Detroito, New Yorko. Bet turėjo būti dar ir didesnė atstovybė.

Šio maršruto per keturis Kanados miestus rengėjas buvo Jonas Petrulis iš Montrelio. Sykiu keliavo ir jo sūnus Edmondas, ir Albertas Narkeliūnas. Su rengėjais taipgi keliavo du atstovai iš Expo-67, rašytojas-žurnalistas Albertas Laurincukas ir Stasys Jurčius, optikos skyriaus direktorius ir oficialus gidas.

Didelis ruošimo darbas, žinoma, puolė ant Windsor lietuvių rengėjų ir Detroito visuomenininkės-veikėjos Stefanijos Masytės. Jų pasidarbavimas davė sėkmingą koncertą ir svečių-artistų priėmimą. Jų dėka mes susipažinom ir pamilom Virgilijų ir jo kolegas Danutę ir Praną.

Mildred Stensler, LDS Centro Sekretorė

Sako, popiežiaus grįžo į Vatikaną. Sako, čia sveikata gerėja oras geresnis, o jo sveikata

Roma. — Popiežius Povi-sutvirtėjo.

las VI buvo susirgęs vidurių ligą, o paskui prisimėtė in- New York. — Mirė Kathe-ruenza. Jis buvo išvykęs rine Pinkerton, rašytoja, pagyventi Caste Gandolfo sulaukusi 80 metų. Ji rašė palociun, bet iš ten ir vėl vaikams knygas.

Sellersville, Pa.

Rugsėjo 3 d. Ramanauskų ūkyje banketas buvo tikrai gražus. Diena buvo puiki. Žmonių atsilankė nemažai. Tas parodo, kad draugai tikrai nori paremti darbininkiską spaudą, jie nepagailėjo nuovargio ir tolimes kelionės. Visi gražiai ir draugiškai pasikalbėjo me.

L. ir E. Tilvikai savo gimtadienį atžymėjo tikrai garbingai. Jie stipriai parėmė mūsų parengimą, apdovanojami duonele ir skaniais pyragais. O dar ir piniginiai įteikė \$85 "Laisvei", sakdami, kad tai nuo Tilviko už kiekvieną jo gyvenimo metus po \$1. Širdingai dėkojame L. Tilvikui ir linkime abiem Tilvikams sulaukti dar daug daug gimtadienių.

Taipgi norime padėkoti tiems draugams, kurie aukojo daiktai ir dirbo. Daiktais aukojo Zambusevičienė, Romikaitienė, Alexiejus, Gustaitienė, Čiurlis ir Mariutė. Prie maisto dirbo po dvi dienas V. Gustaitienė, V. Paliepienė ir Mariutė. Prie stalų sutaisymo ir rengimo dirbo Valantai, Merkis, Kazlauskas ir Baranauskas. B. Beržys palinksmo susirinkusius su naujais lietuviškais rekordais. Dėkojame visiems.

Pelnas likęs nuo parengimo pasiūstas lietuviškiems spaudai: "Laisvei", "Vilniai" ir "Liaudies Balsui." Dėkojame visiems už atsilankymą, už dovanas, už darbą, pridėtą prie parengimo. Linkime sveikatos ir laukiamo pasimatymo kitais metais.

B. A. Ramanauskai

Kennedis kritikuoja Johnsoną, Rockefellerį

Poughkeepsie, N. Y. — Kalbėdamas čia rotary klubo nariams, senatorius Robert F. Kennedis aštriai kritikavo Johnsono valdžią. Jis sakė, kad Johnsonas "labai siauriai žiūri ir mato dalykus," dėl to mes turime krizę namuose ir užsienyje. Johnsono "siaurumas įvėlė JAV į karą Vietnam, iš kur nėra lengva pasitraukti.

Miestuose, sakė jis, bujoja skurdas ir vargas, daugybė žmonių neturi darbo, neturi pajamų gyvenimui palaikyti.

Kritikavo senatorius ir gubernatorių Rockefellerį dėl to, kad jis nesugebia patenkinti žmonių poreikių Niujorko valstijoje.

M. Uždavinis

LAWRENCE, MASS.

Mirus

Jokubui Shlakiui

Reiškiam užuojautą jo sūnui Algirdui ir jo žmonai Edna ir anūkams; broliui Steponui ir jo žmonai Blanche; seseriai Amilijai Šimėnas ir jos šeimai.

J. C. Melvidas
R. J. Metta
A. Brown
M. B. Brown
A. S. Vaiksnoris
T. Tartonis
R. Chulada
J. Sleivienė
A. J. Kodis

L. J. Shupetris
P. Gabrėnas
N. J. Rudis
A. Butėnas
A. Večkienė
P. Lupsevičius
S. Penkauskienė
J. T. Melvidas

Norwood, Mass.

LLD 9-ta kuopa surengė banketą rugpjūčio 27 d. M. Uždavinio sodyboje. Banketas visais atžvilgiais pavyko. Diena pasitaikė labai graži, saulėta. Žmonių irgi atsilankė nemažai. Apart vietinių, suvažiavo nemažai iš kitų apylinkės miestų, kaip tai Brocktono, Dorchesterio, Haverhillio ir iš kitų.

Bankete dalyvavo net šeši turistai, tik keliomis dienomis prieš parengimą sugrįžę iš Tarybų Lietuvos. Tai buvo M. Kazlauskienė, W. Račkauskas (iš Haverhillio); A. Vaitkevičius iš Norfolko; S. Budrevičienė, A. Vasiljauskienė, S. Družas (iš Norwoodo). Družas ir Vasiljauskienė jau antru kartu lankė savo tėvynę.

Baigiant pietus, Y. Niaurienė iškvietė turistus pakalbėti. Kiekvienas pasakojo, kad šiandien Tarybų Lietuvoje žmonės gyvena daug geriau, nei ponų laikais. Sakė visi gražiai apsirėngę ir apsiavę — niekur nematė basų vaikščiojant. Maistas geras, visi atrodo sveiki linksmi.

Varde LLD 9-os kuopos noriu tarti ačiū visiems, kurie dirbote bei dovanų atnešė šiam parengimui. Štai sąrašas aukojusių: M. Sadauskienė — 3 pyragus, A. Yakštienė — 2 pyragus, M. Trakimavičienė — 1 pyragą ir agurkų, Y. Niaurienė — keiką, B. Sarapienė — pyragą, Ada White — 2 pyragus ir didelį morkų keiką ir bonką degtinės, S. Budrevičienė — dvi bonkas midaus iš Lietuvos. Midaus teko visiems paragauti, kuris labai skanus. M. Uždavinis aukojo agurkų ir pamidorų, A. Babilienė — didelį kopūstą.

Mrs. Ustupienės dovanoja paduškaitę teko B. Niaurai; elektrinis plaukų džiovimo aparatas (dovana U. Daugirdienės per M. Trakimavičienę) teko Stulgaitienei. Bonka vyno (M. Uždavinio) teko F. Gedrimui.

Parengimo šeimininkės buvo N. Grybiienė ir M. Trakimavičienė. Jų pagalbininkės ir prie stalų patarnautojos buvo M. Krasauskienė, Y. Niaurienė, B. Žukauskienė, K. Barčienė. Vyrų gelbėjo: A. Zaruba, B. Niaura ir M. Uždavinis.

Visiems, prisidėjusiems su darbu ir dovanomis, tariame didelį ACIŲ.

Philadelphia, Pa.

Visi patenkinti parengimu

Po pavykusio sėkmingo banketo rugsėjo 3-čią dieną ūkininkų Ramanauskų sode, Sellersville, Pa., Philadelphiajos veikėjai ir banketo ruošėjai pilnai patenkinti savo įdėto darbo vaisiais. Jie dėjo daug pastangų, kad pagerbimas mūsų ilgamečio veikėjo pažangiosios liaudies judėjime, drg. L. Tilviko, būtų sėkmingas — jo 85-ojo gimtadienio proga.

Banketo ruošėjus palaimino gamta. Diena saulėta, temperatūra vidutinė, smagi. Stalai sustatyti ant vešlios vejos, tartum ant žalio kilimo, šalia gėlyno ir plačialapių obelių.

Svečiams baigiant valgyti pietus, prasidėjo programa. Vedėjas R. Merkis paaiškina parengimo tikslą ir pakviečia banketo rengėją draugę Ramanauskienę, kuri plačiau paaiškino ir pristatė drg. Tilviką įteikė jam gražią rašomąją plunksną ir kitų dovanų. Niujorko Aido choro dainys, pritariant publikai, sudainavo "Ilgiausių metų." O jubiliasas nuosirdžiai padėjo.

Po to sekė vėliausiu laiku į Lietuvą atsilankiusių turistų kalbos apie jų įgytus išpučius Tarybų Lietuvoje. Pirmoji kalbėjo Alice Gegžnytė angliškai. Ji sakė, kad jai labai patiko josios tėvų gimtasis kraštas, kurį ji aplankė pirmą kartą. Po jos kalbėjo baltimorietė Kučiauskaitė, "Laisvės" kolektyvo narė S. Sasna, A. Lipčius iš Edystone, Pa., ir A. Bimba. Pastarasis savo kalboje ryškiai nušvietė L. Tilviko krūvos metų veiklą ir palietė svarbesnius pasaulinius nuotykius.

B. Beržiukas linksmo publiką lietuviškų plokštelių rekorduoja muzika.

Svečių prigužėjo daugiau kaip šimtas, net ir iš tolimų miestų. O niujorkiečių buvo kelios pilnos automatinės.

Nuo šio banketo liko gausios paramos mūsų spaudai. Draugė B. Ramanauskienė pažadėjo pati smulkmeniška parašyti apie puikiai pavykusį pobūvį, užbaigiant vasarinį piknikų sezoną.

"L" Reporteris

College Point ir Flushing statomi paliegsiems namai (nursing homes).

Amatininkai, pajieškodami darbų, praneškite per Laisvę ir gausite pasiūlymų. Kaina už paskelbimą žema.

Paieškojimai

Ieškau tetos Domicelės Šeilionės. Gyveno McKees Rocks, Pa. Prieš 5 metus gavau nuo jos laiską. Tame pačiame mieste gyvena dvi dukters ir sūnus Jonas. Nežinau, ar teta gyva ar ne. Taipgi ieškau mano tėvo brolio sūnų Petro ir Vlodo Zubrų. Vlodo žmona yra Rūta, dukros Rožė ir Ona. Būsiu dėkingas, jeigu man kas nors apie juos praneš.

Juozas (Jono) Zubrus
Alytus
Janonio 2,
Lithuania, USSR (68-69)

Ieškau brolio Ben Lapkowski, anksčiau gyveno 1100 N. W. 108 Ter., Miami, Fla. 33168. Žinantieji apie jį gyva ar mirusį prašomi pranešti sekama adresu.
J. Lapkowskas
Raseinių rajonas
Bagušiškų kaimas
"Tėvynės" kolkis
Šiluvos paštas
Lithuania, USSR (68-69)

Help Wanted Male

MACHINE SHOP
A PERMANENT OPENING
MAINTENANCE, MACHINIST
JOB DUTIES:

Perform maintenance and rebuilding on a wide variety of heavy machine tools. Machinist skills and broad electrical background necessary to diagnose problems, rebuild, rewire, reassemble equipment to hold original manufacturer's tolerance specifications.

BENEFITS
High wages, comprehensive company paid benefits, premium bonus opportunity, profit sharing.
9 paid holidays and up-coming-Air Conditioned-plant in Blue Bell.

CALL OR APPLY:
YARWAY CORP.
102 E. Mermaid Lane, Philadelphia, Pa.—19118. CH. 8-2600.
An Equal Opportunity Employer. (69)

HELP WANTED FEMALE

LAB. TECHNOLOGIST
MEDICAL LIBRARIAN

For 59-bed Hospital, fully accredited, near beautiful Lake George. Live in accommodations. Also

REG. NURSES. 11 to 7.
(2) REG. NURSES—Day Shift.
(1) NIGHT DUTY
(2) 7-3 & 3-11

Write: MOSES LUDINGTON HOSPITAL, Ticonderoga, New York, 12883. (64-75)

WAITRESSES
Full and part time.
Closed Sundays and holidays
CALICO KITCHEN
Plymouth Meeting Mall
828-8786 (68-69)

FINISHERS & PACKERS. Monsanto Company is now accepting applications for Finishers & Packers for Employment on rotating shifts at our Yardville, N. J., plant. Must be a High School Graduate over 21 years of age.

New Applicants Only! Applicants who have previously applied are being considered and are not to re-apply. Interviews 9 A.M. to 12 Noon Daily.

MONSANTO COMPANY
Route 130, Yardville, N. J.
An equal opportunity employer. (68-72)

DRESSMAKER for designer in exclusive Bryn Mawr Custom shop. Do not apply without refs. and store exp. Alteration, hand fitter.
LA 7-0566 or LA 5-7940. (68-69)

KEY PUNCH OPERATORS. Rapidly growing medical data processing firm needs additional keypunch operators with alph-numeric ability for 026, 029 and 059 machines. Experience necessary. Fringe benefits, paid vacations. Please call for interview. Systemedics, Inc., 20 Nassau St., Princeton. 924-9073. (68-71)

SALESWOMEN
Experienced. For lady's specialty shop. To sell in attractive surroundings. Good salary plus commission. 609-394-1114.

RIFKIN'S DRESS SHOP
29 E. State St., Trenton, N. J. (69-71)

FOR RENT

APTS. FOR RENT. Academy Road area. DuLuxe 2 bedroom twin duplex Apt. Private garage with inside access. Modern kit/disp. and eye-level oven, bsmnt for laundry. \$110.00. OR 3-6367. (68-72)

Help Wanted Male

WELDERS

Assembling mechanics, good pay and numerous employee benefits.
BOX L-17 — 724 Jefferson Bldg., Phila., Pa. (68-72)

TRUCK-DRIVERS

Long distance runs. Good working conditions.
Call 272-9083 (67-70)

PAPER BOXES

MECHANIC
Excellent opportunity for thoroughly experienced man.
Permanent, day shift.
CARDINAL BOXES, INC.
Castor Ave & Sepviva St.
JE 3-9170. (68-70)

Wanted expd BROILER MAN.

Hours 2 PM to 10 PM
Top Salary
GI 9-2660 after 2 PM. (68-70)

CARPENTERS Wanted. Wallace Engineering and construction Co. Long term employment. 2 year project. Apply at Council Rock High School, Swamp Rd., Newton, Pa. 215-968-3964 (68-72)

MEAT CUTTERS. Exp'd meat cutters wanted for modern meat-packing plant. Kill and cut or boning exp. Paid benefits.
SHANE PACKING CO.,
1126 Engle Street, Chester, Pa. SA 7-8586 or TR 6-6212. (68-69)

TOOL & DIE MAKERS

Experienced in Die repair. Perm. position. Recent rate improvement. Paid hospitalization and Life Insurance plus other benefits. Apply to—
NOVO INDUSTRIAL CORP.
Edmund & Shelmire Sts.,
Phila., Pa.
An equal opportunity employers. (68-75)

BENCH Tester for meters, electronic assemblies and trouble shooting. High School or 1 year's technician school required.
609-662-3031. Mr. Cone. (68-69)

MALE or FEMALE

COOK

Breakfast and luncheon, experience absolutely necessary. Excellent working conditions. Salary optional. Must be neat appearing, well mannered. Call OL 9-7200. (67-72)

MOTEL ROOM CLERK

Neat appearing, polite and exp'd personnel pref. Good working conditions, possibilities for advancement. Call bet 1-6 PM. OL 9-7200. (67-72)

LOCAL ELECTRONICS FIRM
Requires — 1 senior test technician familiar with gyros, turn and bank fuel flow and general Aircraft instruments.
Phone 609-662 — 3031. MR. CONE (69-70)

AUTO MECHANIC—req experience front end men, on wheel balance, alignment, ball joints etc. 40 hr. week, good working conditions with all benefits. Call Randolph Chev. EM 5-2000. Ask for Joe Dulini. (69-81)

Jau laikas visur rūpintis žeminiiais parengimais. Iš rudens parengimai visada būna sėkmingesni.

BÁLTIMORE, MD.

Mirus

Antaninai Medelienei

Reiškiam širdingą užuojautą likusiems gi-liame nuliūdime jos dukrai Mildai, žentui Leonard Antanaitis, seseriai Evai Pavilionis, Scranton, Pa., broliui Adomui Dranginis, Detroit, Mich., A. Antanaitienei, ir visiems artimiems giminėms ir draugams.

P. K. Kupriai
O. Kučiauskaitė
P. Paserskis
H. Balsienė

J. Deltuva
O. Zemaitienė
J. F. Deltuvai
J. J. Staniai

FRANK YAKŠTIS

—Jis vyko į tarnybą kaip kiekvieną rytą gerai nusiteikęs, linksmas. Nesakau, kad žmogus į darbą kasdieninį kas rytą vyksta linksmas — darbas yra darbas, žmogus priverstas dirbti, jei nori gyventi. Bet Frankis buvo visiškai normalus, pailsėjęs, ir mudu buvome susitarę, ką darysime vakare, kai jis sugrįš...

Taip pasakoja velionio žmona, Ona Yakštienė-Vaznytė.

Jiedu gyveno Ozone Park rajone, netoli nuo "Laisvės" leidyklos.

Pr. Yakštys dirbo tūloje baldų krautuvėje Manhattan; jis ten dirbo kredito departamente, — tvarkė reikalus tų, kurie perka baldus išmokyjimais — buvo Credit Manager, kaip sakoma. Vykdavo jis ir darbą traukiniu — iš Ozone Parko sėdavo viršutiniame traukinyje — Liberty Ave. ir 109th St. stotyje — paskui traukinys paneria į požemį. Kelionė trukdavo apie vieną valandą.

Ir šeštadienį, rugsėjo 2 dieną, Pranas Yakštis, kaip visuomet, užlipo laiptais į stotį. Ir čia atsitiko tai, kas sukrečia kiekvieną žmogų: belaukdamas traukinio, krito ant platformos.

Šeštadienį rytmeči aiš žmonių šios linijos traukiniu keliauja, palyginti, ne daug. Ir tuo laiku, kai jis krito, žmonių ten, matyt, nebuvo.

Ar jis, krisdamas tuojau, akimirkoje, mirė, ar dar kankinosi, niekas tikrai nežino, nes liudytojų nėra. Užtenka, kad vėliau atsirado žmonių, kurie pasaukė policiją; pastaroji nugalėto mirusį į atitinkamą vietovę, ir tuoj po to pranešė jo žmonai tragišką naujieną:

—Jūsų vyras rastas negyvas traukinio stotyje...

Galimas daiktas, jei tuojau, kai Frankis krito, būtų buvę ten pat žmonių, gal būtų buvę galima suteikti

jam greitąją pagalbą ir jo gyvybė būtų buvusi išgelbėta. Bet tai galima tik spėlioti.

Pranas jau seniai, kaip žmonės sako, "negalavo širdies liga". Tai puikiai žinojo jis pats, jo žmona, — visi artimieji. Gydytojai patarė jam "užsilaikyti gerai," ir jis patarimo klausė. Bandė nesinervinti, vengė eiti į mitynas, kur vyksta ginčai, atsisakydavo stoti į disputus su kitais.

Frank Yakštis gimė 1913 m. gruodžio 18 d. Brooklynne darbininkų šeimoje. Baigęs pradžios, vėliau vidurinę mokyklą, jis įstojo į Long Island universitetą ir jį baigė su Bachelor of Science laipsniu.

1942 m. susituokė su Ona Vaznyte, kuri šiuo metu yra LDS Centro tarnautoja ir "Tiesos" angliško skyriaus redaktorė.

II-ojo pasaulinio karo metu jis buvo paimtas į JAV karines jėgas. Apie ketverius metus tarnavo Armijos aviacinėje dalyje medicininiam korpuse Staff seržentu (Ramiajame Vandenyne).

Paleistas iš kariuomenės, jis kurį laiką studijavo literatūrą. Per pastarųjų metų eilę dirbo, kaip sakyta, baldų parduotuvėje.

Pažinojau Praną per daugelį metų. Kadaise, kai kūrėsi Lietuvos Darbininkų Susivienijimas, kai mes turėjome jo eilėse daug jaunimo, Frank Yakštis buvo nuolatinis svečias LDS centre. Padėjo kitiems, dalyvavo kultūriname judėjime. Sportas ir politika jo netraukė.

Prieš keliolika metų jis dalyvavo ir sceninėje veikloje: atsimename jį puikiai vaidinusi "Mūsų gyvenimo žaidžios" dramoje Antano Šilko vaidmenį. Drama su pasisekimu buvo vaidinta visoje eilėje lietuvių kolonijų.

Labiausiai Praną traukė literatūra. Jis pradėjo rimtai studijuoti lietuvių kalbą, lietuvių poeziją, Lietuvos istoriją. Ne tik studijavo, o ir rašė.

Jam rūpėjo supažindinti angliškai kalbančiuosius su lietuvių poezija, ir Pranas išvertė į anglų kalbą visą eilę eilėraščių: ir Maironio, ir Janonio, ir Bložės, ir kirai, ir jis patarimo klausė. Bandė ryšį su kai kuriais Tarybų Lietuvos poetais; su jais susirašinėjo, iš jų gaudavo ir knygų, ir patarimų. Visa eilė jo pradėtų darbų nebuvo paskelbta, — neužbaigti stovi rankraštyje.

Ona ir mes visi, arčiau stovėjusieji prie Yakščių, dėjome pastangų, kad jis įsitrauktų į platesnį darbą, kad kultūrinėse mūsų pietėse išstotų su skaitymu savo ar kitų poetų kūrybos. Minint Juliaus Janonio 70-ąsias gimimo metus, es Niujorke Pranas skaitė vieną poeto eilėraščių anglų kalba, savo vertime.

Prieš apie metus Waterburyje buvo suruošta kultūrinė popietė, kurioje dalyvavo ir Pranas su žmona. Nepaprastai gili įspūdį jis ten klausytojams padarė. Atmenu, vienas asmuo sakė:

—Ši popietė — naujas lapas mūsų judėjimo istorijoje; tegu tokie vyrai, kaip Frank Yakštis, kuo dažniau tepsirodo mūsų kultūriname darbe...

Prieš keletą savaičių Pranas, Ona, Ieva ir šiuos žodžius rašantys ilgakai tarėmės, kalbėjomės, ką veiksim žiemą. Sakėme Pranui, ir jis sutiko, kad rudenį ir žiemą jis pasirūpys dažniau dalyvauti lietuvių kultūrinuose pobuvuose vakaruose, pramogose.

Bet štai kaip išėjo: nelaukta, netikėtai, tragiškai jis krito ir amžinai užmerkė savo akis...

Kaip jau buvo rašyta, Frank Yakštis buvo pašarvotas Kearns šermininėje Richmond Hillyje. Amžiną prieglobstį jis rado Fresh Pond krematoriume, kur prieš kelerius metus buvo sudeginti palaikai jo uošvio Petro Vaznio, kur rado prieglobstį poetas Mačys Kėkštas, kunigas-rašytojas V. Demskis, poetas Juozas Tysliava ir daug daug kitų Amerikos lietuvių.

Šermininėje ir krematoriume apie velionį neilgas kalbas teko pasakyti šiuos žodžius rašančiajam.

Velionio karstas skendėjo gyvųjų gėlių vainikuose. Velioniui pagerbti atsilankė daug žmonių, — senimo ir jaunimo.

Rojus Mizara

Angliško darbininkų laikraščio paramai

Spalio 8 dieną įvyks labai svarbus rengimas, kurio įplaukos bus skiriamos angliško darbininkų laikraščio "The Worker" paramai. Tai rudeninis rengimas, kuris labai reikalingas išlaikymui pažangaus anglų kalba laikraščio. Reikia tikėtis, kad kaip kasmet šio laikraščio rengia m u o s e banketuose, taip šiame gražiai pasirodys ir pažangieji lietuviai.

Parengimas įvyks Manhattan Hotelio Roosevelt Grand Ballroom. Viešbutis randasi kampe 45th St. ir Madison Ave.

Pradžią 2 val. po pietų. Įžanga — \$4.50 asmeniui. Visi kviečiami.

Rep.

RICHMOND HILL, N. Y.

FRANK YAKŠTIS

Mirė rugsėjo 2 d., 1967 m.

Reiškiu nuoširdžią užuojautą jo žmonai Annei motinai Marceli, broliui Antanui ir jo šeimai, dėdei Pranui Yakščiui ir kitiems artimiesiems giminėms ir draugams.

Juozas Weiss,
— Brooklyn, N. Y.

LIŪDNA SUKAKTIS

Rugsėjo 22 d., 1958 m., mirė mano mylima žmona.

Valė Gurienė

Devyneri metai kai mirė mano mylima žmona Valė. Nepraėina nei viena diena, kad ji nebūtų mano mintyse. Išsėkis ramiai, mylimoji.

Vincas Guris
Brooklyn, N. Y.

Mieste pasidairius

Ligoninėje ir namuose

Coney Island Hospitalis pradėjo praktikuoti naują būdą, kuris, sakoma, ligoniams patinka.

Jis veža ligonius praleisti naktis namuose, o rytais vėl parsiveža į ligoninę. Žinoma, leidžia į namus tuos, kurie nepavojingai serga, kuriems nereikia nuolatinės medicininės priežiūros.

Jaunavedė išprievartauta

15 metų jaunuolė, sutapusi su hippies, susituokė su vienu 19 metų hippiu poetu.

Neturėdami vietos nakvynei, jiedu apsinakvojo Central Parke. Nakties metu juos užpuolė piktadariai, sumušė ir jaunavedė išprievartavo.

Tai tokia jiems nelaiminga "medaus mėnesio" pradžia.

Streikas sumažino pelnus

Firestone Tire & Rubber kompanija skundžiasi pelnų sumažėjimu. Sako, streikų kilus sumažėjo pelnas.

Šerų savininkai taipgi nepatenkinti, kad jų šerų vertė žymiai nupuolė.

Aukštos nuomos be kontrolės

Nuo \$250 ir aukščiau nuomų apartamentai paliekami jau be jokios kontrolės. Didieji namų savininkai gali kelti nuomas, kiek tik jie gali.

Nuomų kontrolė, tačiau, pasilieka žemesnių nuomų butams, kurie paėjo po nuomų kontrole iš pat pradžių to statymo.

Rašytoja K. Pinkerton

Siomis dienomis mirė Katherine Pinkerton, parašiusi nemažai knygų, daugiausia taikomų vaikams.

Gr—kis

Mokyklai 100 metų

Friends mokykla, Brooklyn, mini šimtą metų. Skelbime, jog mokslas prasidės 1967 m. rugsėjo mėn. 9 d., sako, kad už 3 mėnesius mokslo pradiniai turės mokėti po \$12, aukštesnės klasės po \$15. Abiejiems popierius ir apšildymas nemokami.

Mokslą pradėjo su 22 mokiniams ir viena mokytoja. Šiandien ta mokykla turi 300 mokinių, 30 mokytojų, o trijų mėnesių mokslas kainuoja \$1,200.

Ak, tie lapai!

Visą vasarą žaliuoju aksonu dabinsieji kai kuriuos rajonus medžių lapai dabar gali būti keleriopai pavojingi, jei laiku ir tinkamai jų nepašalintų. Lapų surinkėjai prašo:

Į lapams kenus nedėti šakų, butelių, kenų ar ko kitto, nes tai gadina surinkimo aparatus ir sutrukdo darbą.

Brooklyne pradeda mastyba nursing home prie 3457 Nostrand Ave.

Parengimų kalendorius

Rugsėjo 23 d.

Aido choro banketas Laisvės salėje, Ozone Parke.

Spalio 15 d.

Pietūs "Laisvės" salėje. Rengia A. Bimbos pilietybei ginti komitetas atžymėjimui bylos laimėjimo ir užbaigimui savo veiklos.

Spalio 22 d., LLD 2 Apsk. konferencija, Harrison, N. Jersey.

Spalio 29 d. LDS 3 Apsk. konferencija, Liet. klubo salėje, 17 Ann Street, Harrison, N. J.

Lapkričio 19 d.

Visų Tautų koncertas New Yorke. Lietuviai prašomi būti veikliais dalyviais.

Pranešimai

OZONE PARK, N. Y.

LLD 185 kuopos susirinkimas įvyks antradienį, rugsėjo 12 d., 2-ąją val. popiet, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Prašomi visi nariai ateiti, nes šis susirinkimas turės daug reikalų apsvartymui. Todėl svarbu visiems dalyvauti. —Valdyba

LDS 13 KP. NARIAMS

Kuopos susirinkimas rugsėjo 6 dieną neįvyko dėl mirties valdybos šeimoje. Susirinkimas įvyks rugsėjo 13-ąją vakarą Laisvės salėje. Daugeliui narių laikas pasimokėti. Prašome nesuvestuoti.

Sekretorius

PARDAVIMAI

Parduodame 8 šeimynų namą. Gerame stovyje. Arti transporto. Parduodimo priežastis — mirtis šeimoje. Įėjus per metus \$5,000, išėjus \$1,500. Ridgewood apylinkė. Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas LK. MI 1-6887. (69-72)

Dėl ko blogdarybės pakartojamos?

Tą klausimą majorui Lindsay stato brooklynietis demokratas S. Leone. Jis sako, kad tarp po visą šalį pėnari areštuotų asmenų 41,733 jau turėjo pirmesni kriminalinį rekordą. Jo manymu, mūsų teisdybė kur nors neatlieka savo pareigų, ja reikia studijuoti ir taisyti.

Brooklyno ir Staten Island demokratų konvencija nominavo kongresmaną Abraham Multerį kandidatui New Yorko valstijos aukščiausiojo teismo teisėją. Teisėjo V. Anfuso mirtis išskėlė šių rinkimų reikala.

"LAISVĖ" KONCERTAS

Šiomet įvyks
LAPKRIČIO 12 D.
(November 12th)

New National Hall
261 Driggs Avenue
Brooklyn, N. Y.

Pradžią 2 val. popiet
Įžanga \$1.50 asmeniui
(Taksai įskaityti)

RICHMOND HILL, N. Y.

FRANK YAKŠTIS

Mirė rugsėjo 2 d., 1967 m.

Reiškiame giliausią užuojautą jo žmonai Annei, motinai Marceli, broliui Antanui ir jo šeimai, dėdei Pranui Yakščiui. Taipgi artimiesiems giminėms ir draugams. Liūdime visi netekę mylimo, talentingo draugo Frank.

—Valys ir Vera Bunkai,
Jamaica, N. Y.

RICHMOND HILL, N. Y.

Mums graudu ir liūdna, kad mirė mūsų pažangus draugas

FRANK YAKŠTIS

Būdavo malonu jį susitikti, įdomu su juo pasikalbėti, jo verstus anglų kalbon Lietuvos poetų raštus "Tiesoje" paskaityti, jo šiltu švėtinumu pasigėrėti. Visa tai nutraukė staigi jo mirtis 1967 m. rugsėjo 2 d., jam teisingai vos 53 metus.

Reiškiame užuojautą jo žmonai Annei, motinai Marceli, broliui Antanui ir jo šeimai, dėdei Pranui, taipgi visiems kitiems velionio artimiesiems giminėms ir draugams. Liūdime kartu su jumis.

Walteris ir Amelia
Yuskevičiai

Stamford, Conn.